

ELŐFIZETÉS

HELYBEN:
Egy évre 24 korona.
Egy hónapra 2 korona.

VIDÉKEN:
Egy évre 24 korona.
Egy hónapra 2 k. 40 f.

HÍRDETÉSEK:

4-hasábos petit sor egyszer 20 fillér,
minden következőnél 16 fillér.

Nyilvánt. sora 40 fillér

ARADI KÖZLÖNY

POLITIKAI NAPILAP.

SZERKESZTŐSÉG:

Aradi és csanádi egyesült
vasutak palotájában.
TELEFON-SZÁM: 357.

KIADÓHIVATAL:

Aradi Nyomda Részvény-
Társaság.
József főherceg-ut 22. sz.
TELEFON-SZÁM: 151.

Arad, 1904.

FELELŐS SZERKESZTŐ:
Stauber József.

Csütörtök, január 14.

Mai számunk főbb közleményei:

Vezérelők: A választások előjátéka.
A képviselőház ülése.
Harc az alkohol ellen.
Az aradi céh-zászlók és a minoriták.
A város közgyűlése.
Vadászat az ex-lexben.
A hercegnő levelei.
Az új zsidó templom helye.
A sóhivatali sikasztás.
Kilépések az izraelita hitközségből.
Rimely Károly halála.
Büntetés egy öngyilkosságért.
Csanád megye közigazgatása.
Tárca: A más felesége. Irta: Fényes Samu.

A választások előjátéka.

Arad, január 13.

Egy hosszú esztendő léha dologtalan-
ságába beletévedt egy munkás nap. A
képviselőház mai ülésén elfogadták a
tisztségviselők pótlékáról szóló törvényjavas-
latot. A pártok vezérei egymásután szó-
laltak fel, hogy ők is, pártjuk is, kész-
séggel hozzájárulnak a javaslatnak tör-
vényerőre való emeléséhez.

A mai nap termékeny nap volt tehát.
Amde a közvélemény, mely az esemé-
nyekből nyomban le szokta vonni a kon-
zekvenciákat, úgy nézi a ma történeteket,
mint a küszöbön álló képviselőválasztások
preludiumát.

A kormány is, a függetlenségi párt
is, Szederkényiek és a néppárt is egy-egy
kortes mosolylyal kedveskedtek ma a sza-
vazó polgárok egy jelentékeny kontingen-

sének. A közeledő választásokra mindenik
párt odanyújtotta baráti jobbát a tisztvi-
selőknek.

Mert a választásokat elkerülni most
már alig lehet. A kormány hiábavaló har-
cot folytat az obstrukció ellen, maga az
obstrukció pedig céltalan és meddő.
Ameddig remélni lehetett, hogy a rend-
kívüli harccal a nemzeti nyelvnek a had-
sereg magyar részében való behozatala
elérhető, volt magyarázata az ellenzéki
erőszaknak s ennek tudható be, hogy a
kormány az erősségét képező szabadelvű-
párt passzív rezisztenciával türtöztelte az ob-
strukciót.

Ma azonban már mindenki tisztában
van azzal, hogy az elért vívmányokon túl
többet békés uton kivívni nem lehet, bi-
zonytalan következményekbe dönteni az
országot lelkiismeretlenség és vakmerőség
lenne. Mi célja lehet tehát a törpe ellen-
zék obstrukciójának?

Semmi más, mint a kormányzást, a
törvényhozást munkásságában megakasz-
tani.

Időben egy teljes évet vesztítettünk,
anyagiakban milliókat és milliókat. El-
mullott az év, nincs költségvetésük, nincs
ujjoncunk. A póttartalékosok most vonul-
tak be. Negyvenezer embert kényszerített
az obstrukció arra, hogy elhagyja ren-
des polgári foglalkozását, rendes élet-
módját, otthonát, családját s az ország
fegyveres erejének kiegészítésére szol-
gáljon.

A tűrhetetlen helyzet örökké nem tart-
hat. A nemzeti jogokért küzdeni, hazafiúi
kötelesség, de nem a törvényes rend fel-
áldozása s az alkotmányos jogokkal való
visszaélés árán. Egyébként a hazafiasság
nem monopólium, melylyel csupán az el-
lenzék s az Ugronisták élhetnek; él ez-
zel az egész nemzet s a népképviselő
alapján többségre jutott szabadelvűpárt.
A többség akarata előtt meghajolni a leg-
elemibb alkotmányos elv s ha az eltör-
pült kisebbség ezt se respektálja, akkor
nincs egyéb hátra, minthogy a parlamen-
tet feloszlassák.

Erre nézve ugyan még nem történt
semmi néven nevezhető kijelentés, vagy
nyilatkozat, de a parlamenti rendnek jö-
vőre való biztosítása föltétlenül megki-
vánja, megköveteli az új választást. Nyi-
latkozzék meg a szavazó urnák előtt a
nemzeti akarat!

Nagy dolgok, messze kiható jelentő-
séggel bíró országos ügyek várnak elin-
tőzésre; az ország közvéleménye elé kell
tárni mindezeket, hogy a választók sza-
vázatában megnyilatkozó nemzeti akarat
kifejezésre juthasson.

A legutóbbi választásokon az ülés-
szak alatt fölmerült katonai kérdéseket nem
foglalhatták programjaikba a jelöltek;
megválasztották őket e nélkül. Fölvet-
vén a kérdés, a parlamenti harc hevében
minden párt a nemzetre hivatkozott, ho-
lott ez iránt a nemzetnek elfogadható al-

A más felesége.

Irta: Fényes Samu.

Fejes András kocsiigartó a tizenhetedik
század derekán a leggazdagabb ember volt
Kassa városában. Ugy kell megmondolni, hogy
a kassai kocsiigartók csinálták akkor a hintó-
kat Bécs városának, meg Varsó városának, de
nemcsak a lengyel király vitette magát magyar
kéz csinálta hintón, hanem magyar hintón járt
a brandenburgi választó is.

Persze hogy Fejes András gazdag lehetett
és az első patriciusi familiához tartozott. Ép-
pen csak hogy azt vették rossz néven az édes
apjától, hogy nem a szenátor családokból háza-
sodott meg, hanem elvett egy Sólalmy leányt,
jó abauji nemes családból, akinek valami száz
év óta folyó osztályos pere volt a várossal. En-
nek a pernek hosszú volna elbeszélni a histó-
riáját, ámátor ez se volna utolsó történet, de
hogy az egyik szavam a másikba ne öltsem,
majd csak máskor beszélem el. Ide ebből csak
annyi tartozik, hogy Fejes András, ki bíróni-
selt ember volt, végül vetette a pörnek és ki-
egyezkedett a várossal, ráfizetett a városhoz
2000 arany forintokat, de megkapta annak fe-
jében a malomárók hosszán elfutó telket, a
melyik a lutheránus iskolától egész a jezsuiták
kicsi házáig húzódott, sőt még abba is bele-
egyezett a város, hogy ez örök időkre nemes
teleknek nyilvánítván, a vármegye hatósága
alá tartozzék.

Erre a szép telekre nagyon vásott a foguk
a jezsuita uraknak. A statutum szerint ugyan-
is nem volt szabad városi telket szerezniök
ugy, hogy egy kis házikóban voltak kényte-
lenek meghuzódni, a mihez egy icipici kápol-
nácska tartozott. De ez a telek a vármegye
hatósága alá tartozván, azt megszerezheték
volna, hogyha Fejes András azt elakarja va-
laha adni.

De nem adta ám, — a lutherana eklézsia el-
ső kurátora, inkább onnan is szeretne volna ki-
szorítani a jezsuita urakat, a hol voltak.

Fejes András a legzebb dalia volt Kassa
városában, a mesterségét értette ugyan, de
hadnagykodott ő Homannay generális ur ő ke-
gyelme oldalán is, Istenben boldogult Rákóczi
György fejedelemnek pedig különösen ked-
velt embere volt. A szőszaporító vénasszonyok
olyanféleképpen sugdostak, hogy ő kelme azért sem
házasodik, mert Vida András uramnak az őt
vörös céhmesterének a gyönyörű feleségébe
szerelmes. De hitték is, meg nem is az istente-
len híresztelést, amíg egyszerre csak kisült,
hogy a valóság még a híreszteléseknél is go-
noszabb. A vén Vida András rajtakapta a sze-
relmeseket, a kik még csak nem is tagadták
förtelmes büntetéseket, de sőt azt mondták,
hogy inkább együtt halnak meg, semhogy egy-
más nélkül éljenek.

A halálért nem is sokat kellett kunyorálni
a város statutumai csak egy büntetést mértek
a házasságtörés bűnére, a pallost. Bizony sir-
alomházba került a szépséges pár.

Ugyanakkor a siralomházba került egy
pápi diák is, a ki az apja szőlőjében csőz-
ködven, egy szőlőtőlvaft agyonlőtt. Két jezsui-
ta páter járt be a diákhöz a utolsó vigasztal-
ás megadására. Szóba ereszkedtek ezek Fe-
jes Andrásal is — hogy történt, mi történt én
bizony nem tudom, de az utolsó éjszakán Fejes
olyan pöcsétes írást adott, a melyikkel a jezsui-
ta uraknak ajándékozta a vármegye hatósága
alá tartozó telkét, de kikötötte azt is, hogy az
ajándékozás csak akkor legyen fogantatos, ha a
mai naptól számított egy hónap alatt Fejes
András Kassa város határára kívül szabad lé-
szen. Szép telek volt az, de Fejes András mé-
gis többre becsülte a maga fejét. Ki akarta
volna biz ő alkudni a kedvese fejét is, de an-
nak sehogyse volt módja.

Másnap aztán a fejtételekké estek meg?

Elő ment a diák a két páter közt, utána
az asszony pap nélkül, mivelhogy kálvinista
volt s akkoriban a kálvinistáknak papjuk nem
volt. Utánuk jött Fejes, a ki nem akart papot.
Mikor a vesztőhelyen felállított pellengérhez
ért, ábitatosan megcsókolta az asszonyt, miként
ha szentséget csókolt és hangosan így szólt,
hogy az egész nép halhatta:

— Nem bánom, hogy meg kell halnom,
— ilyen asszony minden csókja megér egy-egy
halált.

A bűnös asszony pedig nem szólt egy szót
se, csak csókolt a dalias, legényt valamennyig
elhurcolták a pribékek.

Hamar végeztek vele szegénynyel, egy csa-

kotmányos alakban módja se volt nyilatkozni. Most itt lesz az alkalom.

Amikor tehát annyi elfecsérelt idő után ismét egy produktív napja volt a parlamentnek, nem csoda, ha e pár órányi munkában az általános választások előszelét látja mindenki.

Országgyűlés.

A képviselőház ülése.

— Az Aradi Közlöny távirati tudósítása. —

Budapest, január 13.

Végre egy munkanap! ... Annyi balszerencse és sorscsapás után a parlament a munka területére lépett. Igaz, hogy csak egy napig tart, aztán az obstruktorok újból átveszik birodalmukat, a semmivézés és időpocsékolás birodalmát.

A Ház tehát, tegnapi elhatározásához híven, az állami alkalmazottaknak engedélyezendő pótlékokról szóló törvényjavaslatot vette elő, miután az ujonclétszám megállapításáról szóló javaslat utolsó két szakaszát tárgyalták le.

A képviselőház ülése január 13-án.

— Kezdeté d. e. 10 órakor. —

Elnök: Perczel Dezső.

Elnök: Jelenti, hogy Teleky Sándor gróf, lemondott a Ház jegyzői állásáról. Az új választás szombaton lesz.

Az interpellációs könyv felolvasása után a Ház áttér az ujoncmegállapításról szóló törvényjavaslatra.

(Az ujoncjavaslat.)

Szederkényi Nándor: Nem tudja, hogy mihez szóljon. Úgy tudja, hogy a vitát már tegnap berekesztették.

Elnök: Tudtommal, ez nem történt meg, de ha nincs több szónok, akkor a vitát most rekesztem be. Így hát áttérhetünk a záróbeszédre.

Münich Aurél: Elfogadja Lovászy Márton indítványát, hogy a második szakaszt töröljék.

Kovács Pál: Röviden megokolja indítványát, mely szerint a katonai büntető eljárásra vonatkozó törvényjavaslatot legkésőbb 1904. február végeig terjessze be a kormány.

Okolicsányi László: Szintén csak egy pár szóval ajánlja, hogy határozati javaslatát fogadja el a Ház.

Lovászy Márton: Kijelenti, hogy nem kíván élni a zárszó jogával.

A Ház ezután egyhangulag fogadja el Lovászy indítványát, mely szerint az egész szakaszt törlik.

Elnök: Áttérünk a javaslat harmadik szakaszának tárgyalására.

Münich Aurél előadó: Minthogy a második szakaszt törölték, helyébe lép a harmadik szakasz.

Szederkényi Nándor: Indítványozza, hogy a végrehajtási záradékból töröljék a közös hadügyminiszter szót és helyébe a honvédelmi minisztert tegyék.

Tisza István gróf: A végrehajtási záradék épségben tartandó, mert az ujonclétszámot Ausztriával konformisan állapítjuk meg és a végrehajtást ennél fogva a közös hadügyminiszterre bízuk. Kéri az eredeti szöveg főtartását.

Elnök: Szederkényi Nándor ellenindítványán kilenc képviselő szerepel, de ezek közül csak öt van jelen.

Szederkényi Nándor: Nem szükséges, hogy az aláírók jelen legyenek.

Elnök: Ha a Ház ettől eltekint, akkor Szederkényi élhet a zárszó jogával.

A Ház megengedi a Szederkényi Nándor röviden, elfogadásra ajánlja határozati javaslatát.

A Ház többsége ezután a szakaszt eredeti szövegében fogadta el és így most már az ujonclétszám megállapításáról szóló javaslatot megvizsgálta részleteiben is. A javaslat harmadszori olvasása holnapra marad.

(A tisztviselői pótlékok.)

A Ház most áttér napirendjének második pontjára: az állami alkalmazottaknak engedélyezett pótlékokról szóló törvényjavaslat tárgyalására tértek át.

Hegedűs Loránt előadó: Elfogadásra ajánlja a javaslatot.

Kossuth Ferenc: Röviden kíván nyilatkozni. Örövend, hogy tegnapelőtt tett kérelmét a kormány teljesítette és lehetővé tette, hogy a javaslat ma napirendre került. Sajnálja azonban, hogy nem a végleges fizetésre, dezésről szóló javaslat fekszik a Ház előtt. Szólo és pártja szívesen elfogadja a javaslatot, mert a szegényebb sorsú állami alkalmazottakon mégis segít valamennyit. (Helyeslés.)

Batthyány Tivadar gróf elmonója a tisztviselői javaslat ismeretes történetét és utal arra, hogy a Szál által benyújtott eredeti javaslat az egész Ház tetszésével találkozott. A pótlék-

ról szóó mostani javaslat sok úrt mutat föl, de reméli, hogy a végleges rendezésnél ezeket elfogadják tüntetni. E reményben fogadja el a javaslatot.

Simonyi Semadám Sándor: A néppárt nevében fogadja el a javaslatot.

Szederkényi Sándor: Semrehányást tesz a kormánynak, hogy ütköztetőül használja föl szóló pártja ellen, a tisztviselők fizetésének rendezését. Sürgeti a szolgálati pragmatika behozatalát. Egyébként elfogadja a javaslatot.

Kecskeméthy Ferenc: Azt hiszi, hogy a tisztviselők sorsán keveset segít a pótlék. A bajt győrelesen kell gyógyítani s azért a progresszív adó behozatalát sürgeti. Nem fogadja el a javaslatot.

Lovászy Márton: Szóva teszi, hogy a vasúti tisztviselők kimaradtak a pótlékból. Erre vonatkozólag kérné a kormányt, hogy a vasúti tisztviselőkre nézve külön törvényjavaslatot nyújtson be.

Nessl Pál: Kecskeméthy Ferencel szemben igenis elfogadja a javaslatot, de panaszszal fordul Plósz igazságügyminiszterhez amiatt, hogy a bírósági személyzettel bánt legmostohabban a javaslat.

Polónyi Géza: Hosszabb beszédben szól a javaslatról. Figyelmezteti a kormányt, hogy számtalan olyan rokkant tisztviselő van, aki azért nem megy nyugdíjba, mert spekulál arra, hogy a fölemelt fizetéssel meg majd a nyugdíjba. Nem szeretné kitenni az országot annak sem, hogy a tisztviselők igen nagy része nyugdíjba menjen, mielőtt fölemelik a fizetéseket. Azt ajánlaná, hogy csak azok meheszenek az új, nagyobb fizetéssel nyugdíjba, akik legalább két évig vannak hivatalban az új fizetéssel.

Polónyi utá!

(A pénzügyminiszter.)

Lukács László pénzügyminiszter szólalt föl. Örövend, hogy a törvényjavaslatot ugyszólván mindenki elfogadja. Kecskeméthynek, a javaslat egyetlen ellenzőjének azt feleli, hogy ő ép a kistisztviselők érdekeit védi s ezek fizetésemelése aránylag nagyobb, mint a nagyobbaké. Batthyánnak azt válaszolja, hogy a legigazságosabb mód az állami tisztviselők és a törvényhatósági tisztviselők egyidejű és egymással párhuzamban levő fizetésrendezése. Azonban a grófnak az a kívánsága, hogy mért nem terjesztik ki a javaslat hatályát az utóbbi években nyugdíjazott tisztviselőkre, lehetetlen, és ennek kivitele is lehetetlen volna.

pással leütötték a fejét. Egész addig mind csak a szeretőjére nézett, de se nem sirt se nem sóhajtott. Bizony megbánás nélkül ment a más világra. A mint legördült a feje, szerelmese be-tört a körbe, rákiáltott a priókra, hogy ne nyuljon a tetemhez; levette válláról nyusztos rókamámos karmassin mentéjét és magasra tartva így kiáltott:

— A ki segít nekem ezt a tetemet a koporsóba tenni, azé ez a mente.

Egy sineder mihamar odaugrott és segített neki. Ő maga a legördült fejet emelé fel s megcsókolván, a nyakához illeszté. A szép asz-szony szeme még akkor is ránézett. A henker odaszólt neki tótul, hogy nem jól van, de ő csak annyit mondott:

— Hadd, idegen kéz hozzá ne nyuljon és nem is avatkozott senki a dolgában.

A kassai belső polgároknak ugyanis egyéb szabadságaikon kívül megvolt az a kiváltságuk is, hogy nem volt szabad őket se megkötözni, de a hóhérnak még csak meg sem érinteni. Nem is azzal a bárdal végezték ki, mint más emberfiát, hanem azzal, a melyiket a városházán őriztek. A vesztőhelyre is szabadon megyen, a két legifjabb tanácsos követi, a kik közül az egyik a köpönyege alatt viszi a polgár részére a pallost. Mikor odaérkeznek, 2 két tanácsos kézbe veszi s mikor minden kész, átadják a hóhérnak. Ez kihuzza a tokjából, a tokját visszaadja a tanácsuraknak, sujt s azután a pallost a szegény bűnösön megtörölvén, az urak felé fordul, azok a nyitott tokot eléje tartják, belédugja a pallost, a melyet azután a másik tanácsos a fegyveres polgárság kíséretében visszaviszen a városházára.

Hát ennek ez a módja.

A hóhér szándékosan végeztette ki a más-sik kettőt a legényével, hogy fogatlan erőben bánhasson el Fejessel. De mikor arra került volna a sor, hogy ő is letérdeljen, arra kérte a hóhért, hogy várjon még egy kicsinyeg, valamaddig egyet foháskodik, s azonközben felkötözte a haját s kérdezte, jól van-e? A hóhér a fejét rázta. Ujra, szorosabban felkötötte, a mire a hóhér helyeslőleg bólintott.

Ekkor pedig így szólt:

— D rekasan végezd a dolgod. Feladásul légyen neked, mikor harmadszor kiáltom el, Uram Jézus, akkor aztán keményen sujt.

Kászolódott, imádkozott, letérdelt s hangosan kiáltá háromszor: Uram Jézus! A hóhér nagy erővel suhintott a nyaka felé, úgy, hogy a nagy erőlködésben hátraesett, a bárd pedig markolatban ketté tört, — csak a markolat maradt a kezében.

A bűnös pedig egy hó! kiáltással talpraugrott. A hóhér is feltápáskodott, de nem tudta, mit csináljon a markolattal. A bámészkodó fegyveres polgárok edig azt kiáltották: Bocssásatok el! — némelyek meg azt: ne bocssásatok!

De legjobban megijedt a két tanácsos, mert egyszerre sok fegyveres felugrott a verpadra, körülfogták a bűnöst és sietve elvitték. Siett-be leesgtt török saruja a lábáról, olyan vakmerő volt, hogy vissza is ment érte néhány lépésnyire. Aztán a fegyveresek kíséretében befutott a jezsoviták házába, az ablak elé állt és országvilág láttára ott fészülte le szépen felkötött haját, mit is a nép a legnagyobb ámulattal szemlél vala.

A két tanácsos pedig bedugván a pallost a tokjába, visszamenének a városházára, a

hol nem a legszívesebben fogadják vala őket. A tanács ráirt a jezsovita urakra, hogy adják ki a vékést, de hiába, mert még ugyanaz órában náluk áldozott. (Az istentelen, mivel hogy a szokáshoz képest a vesztőhelyen is átvette a lutheránusoktól az ur vacsoráját, ekképen egy órában kétszer áldozott.) A jezsovita urak azt üzenték, hogy náluk refugiumot lelt, ők ki nem lökhetik, de ők vissza nem tartják, mehet aho-va akar.

Beutolni nem mert a tanács, mert a város alatt tanyázott épp akkor egy császári sereg, hát csak lesték éjjel-nappal, hátha elcsip-hetnék.

De hiábavaló volt minden fáradozás. Csak három hét múlva tudták meg, hogy két franciskanus barát megmentette Ezek ugyanis dézs-mabört szállítottak be a jezsovita uraknak, és egy üres boroshordóban bujtatták el Fejét és vitték ki a városból a franciskanusok.

Hogy s mint csinálták a jezsovita urak, biz én nem tudom — beszélték ezt is, azt is, sok mindentől, én azt hiszem, hogy egész ártatlanok voltak és csak a hóhér volt a hibás.

Fejes András aztán beállott a Homonnay uram csapatjába hadnagynak, sokfelé vitézkedett, de mikor Heisterékkel Kassa városát akarták megsarcolni, kassai fegyveres polgárok elfo-ták egy éjszakai csetepaténál, bevitték és fáklyafénye mellett a városi darabantok őrizete alatt lefejezték.

... De a telke az örökösen a jezsovita uraké lett.

Polányi Géza: Batthyány képviselő ur bizonyára Bánffy báróra gondolt?

Batthyány Tivadar: Mire mi, ugye, nagy barátságban voltunk vele?

Lukács László: A szolgálati pragmatika benn van a kormány programjában; de odáig, hogy a tisztviselő a kormánytól is teljesen független legyen, nem lehet menni, mert akkor a kormány a tisztviselőért felelősséget nem vállalhatna. Simonyi Samadammal szemben fölemlíti, hogy a létminimum benne lesz az adóreformban, tehát itt fölvenni nem lehet. Szederkényi ama vádja, hogy a kormány a javaslatlalt csak kortespolitikát folytat, komoly ellenvetést sem érdemel, annyira ta thatatlan. A vasuti tisztviselők fizetését a kormány külön javaslatban szándékszik rendezni. Polányival szemben azt mondja, hogy a tisztviselők nyugdíjazásának feltételei a törvényben vannak megállapítva, addig, míg e kötelező feltételek be nem következnek, senkit se lehet nyugdíjazni. Kéri a javaslat elfogadását.

Plósz Sándor igazságügyminiszter: Nessi azon panaszára reflektál, hogy a bírakkal szemben igazságtalan a javaslat. A bírósági és igazságügyi alkalmazottak eddigi pótléka ezután is megmarad, ezek nem járnak rosszul, ha a jelen törvényjavaslat nem is terjed ki rájuk. Különben, ha nem kap is mindenki fizetésemelést, az se igazságtalanság; mert hiszen az állam nem borraalókat oszt és most nem fizetést javítunk, hanem fizetést rendezünk.

Ezután a törvényjavaslatot általánosságban elfogadták és Simonyi-Samadam határozati javaslatát elvetették.

A részletes tárgyalás során Krasznay Ferenc, Batthyány Tivadar, Nessi Pál és Lukács László szóltak fő, amire az eredeti szakaszt megszavazza a Ház.

A holnapi ülés napirendjére az *ujoncmegajánlásról* szóló törvényt tűzték ki, azután áttértek az interpellációkra.

(Eperjes — Presov.)

Szathmári Mór interpellálta a miniszterelnöket arra nézve, hogy a katonai hatóságok Eperjes város címére megkeresést küldtek, a melynek címében *Eperjes* mellé odairta: *Presov*. Eperjes tanácsa, minthogy ez a törvény nyel ellenkezik, az átiratot visszautasította.

Tisza István miniszterelnök azonnal válaszolt az interpellációra. Tudvalevő — ugymond — hogy egy bizottság állapítja meg 1901. óta a helységneveket. Berügyminiszter-elődje megállapodott a hadügyminiszterrel abban, hogy átmenetileg a magyar nyelv mellett a német helységneveket is használják, zavarok elkerülése végett. Ennek folyománya, hogy a magyar helységnevet mellett zárójelben a németet teszik. Szóla a hadügyminiszterrel meg akar alapodni, hogy mennyi ideig tart az ideiglenes állapot és hogy csak azokat a neveket használják zárójelben, a melyek azelőtt a katonai hatóságoknál használtattak. Az eperjesi esetről még nincs részletes jelentés a kezei között, de konstatálja, hogy Eperjes város tanácsa *átlépte hatáskörét*, a midőn a megkeresés visszautasításával az ügymenetet megakasztotta.

A választ Szathmári nem vette tudomásul, a többség azonban igen.

Lovász Márton interpellációja holnapra maradt.

Az ülés háromnegyed három órakor ért véget.

TÁVIRATOK.

Az orosz-japán háború.

London, jan. 13. A Reuter-ügynökségnek táviratozzák Pekingből: Hír szerint a helybeli követségekhez az az autentikus hír érkezett, hogy két orosz hadosztályt szállítanak kelet felé a szibériai vasuton. Miután az orosz csapatok megszállották *Hsimingtunt*, a rövid idő előtt befejezett Sanghai Kvangtól Niucsvangig vivő kínai vasut végállomását, a Niucsvangban

lakó idegenek attól tartanak, hogy a városban *háboruszkodás lesz* és arra kéri a konzulokat, idézzék elő, hogy kormányaik járjanak el Niucsvang semlegessége érdekében.

Pétervár, jan. 13. Az orosz távirati ügynökség, szemben egy berlini lap Pétervárról kelt ama közleményével, mely a közel jövőben kiadandó és a kelet-ázsiai helyzetre vonatkozó kormánykommunikét tartalmazza, jelenti, hogy a közlemény *alaptalan*. Eddig hivatalos nyilatkozat nem érkezett és egyelőre hivatalos helyről való értesülés szerint *nem is várható*.

London, jan. 13. A Reuter ügynökség jelenti Tokióból: Ama felelet, a melyet Japán fog adni Oroszországnak, valószínűleg kérni fogja Oroszországot a meghatározott időn belül való válaszadásra. Azt is jelenti, hogy a szjőuli orosz követ biztosította a japán követet, hogy az orosz követség őrsége nem lesz nagyobb 126 főnyinél. A japán követ azt ajánlotta, hogy egyezzenek meg, nehogy a japán és az orosz őrség között összeütközésre kerüljön a sor, a mibe az orosz követ nagyon szívesen beleegyezett.

Tokió, január 13. Hétfőn a japán államtanács ülést tartott, amely öt órányi időt vett igénybe. Ezen az ülésen elhatározta az államtanács, hogy Oroszországnak újabb jegyzékkel válaszol, amely minden tekintetben megtartja a diplomáciai udvariasság szabályait és nem fog ultimátum jellegével bírni.

Bécs, január 13. Diplomáciai körökben igen nyugodtan fogják fel a helyzetet, annál is inkább, mert a bécsi japán nagykövet kijelentette, hogy a *háboru veszélye már elmúlt*.

Az osztrák delegáció ülése.

Bécs, január 13. Az osztrák delegáció költségvetési bizottsága ma megkezdte a hadügyminiszter expozéjának tárgyalását. Az osztrák delegáció legközelebbi teljes ülése e hó 11 én lesz.

Az aradi céh-zászlók és a minoriták.

(Csak Círiék dr. nyilatkozata.)

Arad, január 13.

A következő sorok közlésére kértek föl bennünket:

Tekintetes Szerkesztő Ur! Bácses lapja f. 6. 9. számában „Az aradi céh-zászlók” címen megjelent közleményre vonatkozólag szíveskedjék helyet adni az ipartestületi előljárásának a zászlók ügyében f. hó 7-én hozzám intézett megkeresésnek s még ugyanazon napon az előljárásához küldött válasznak, hogy ne csak innen-onnan kikapott s közlésre beküldött kifejezéseket olvasson a közönség, hanem egész terjedelmükben lássa az ide vonatkozó iratokat:

Az ipartestület vezetősége ez évi január 7 én a következő levelet intézte hozzám:

Nagyságos és Főtisztelendő

Csák Alajos Círiék urnak,

minorita rendfőnök

Aradon.

Évszázados mult köti az aradi kézműiparos céhek zászlóját az aradi róm. kath. minorita templomhoz. E zászlók valamennyien ott lettek felszentelve, ott voltak elhelyezve körmenetek, egyházi ünnepélyek alkalmával felhasználva. Nagyságod a főtisztelendő minorita rend e templomának újból történt fölépítése alkalmából ezen régi ereklyéktől a helyet megvonta s nem szándékozik azokat többé a templomban elhelyezni.

Az érdekelt céhek vezetői ezen alkalomból kifolyólag gyűlésre jöttek össze s azon

megállapodásra jutottak, hogy általunk még egy-zer megkérjük Nagyságodat, hogy ezen felszentelt ereklyéktől a helyet megtagadni ne méltóztatnék. Miután ezen érdekelt iparszakok arra is készen nyilatkoztak, hogy zászlóikat kellőleg renováltatni is hajlandók, *mielőtt másirányu intézkedés tételére utaltatnánk* felkérjük Nagyságodat, szíveskedjék bennünket értesíteni, vajon e zászlók kitiltása iránti határozata végleges és megmáshatatlanné, vagy esetleg bizonyos feltételek mellett visszavonható.

Kiss Ferenc
titkár.

Berán Antal
elnök.

E levélre január 8-án a következő válasz ment:

Tisztelt Ipartestületi Előljáróság!

Folyó hó 7 én hozzám intézett átiratukban mintegy vád gyanánt azzal illeti személyemet a tisztelt Ipartestületi Előljáróság, hogy új templomunktól az egyes céhek megszentelt zászlaját *kitiltottam*.

Legyünk tisztában tisztelt Ipartestületi Előljáróság a fogalmakkal és értsük meg a kitiltani szónak jelentőségét, hogy azután átláthassák és megérthessék eme szónak a hozzám intézett levelükben történt jogtalan és nem illő használatát.

Kitiltani az új templumból csak azon esetben lehetett volna a zászlókat, ha azok már egyszer benne lettek volna. Valljon megtilthattam-e, vagy megengedhettem-e a zászlók elhelyezését és használatát az új templomban, *mikor eme kérelmükkel még nem is fordultak hozzám?* Mutassák csak elő azt az írást, mely a zászlók kitiltását tartalmazza; mert tilalmamat oly határozottsággal állítják, hogy ez írásbeli létezését okvetlenül feltételez.

A zászlók használatát igenis megengedem, azonban csakis a következő feltételek mellett:

1. A mint a katona hű a zászlójához és azt soha semmi szín alatt el nem hagyja, úgy Önök is kötelesek hűen ragaszkodni ahhoz a zászlóhoz, amely céhüket, illetve testületüket képviseli és soha sem szabad elhagyniok, sőt ellenkezőleg ragaszkodniok és mindenkor bátran meg kell vallaniok azt a szent hitet, azt az egyházat, mely Önöknek azt a zászlót megszentelte és szent egyházába befogadja.

2. Kötelesek az Ipartestület tagjai névszerinti sajátkezü aláírással megigérni, hogy minden vásár- és ünnepnapon a nagy misét végig hallgatják.

3. Ugyancsak névszerinti és sajátkezü aláírással megigérni, hogy minden nyilvános egyházi körmeneten: a husvéti föltámadáson, Urnapján, a három keresztfőre napon és buzászenteléskor zászlóik alatt testületileg megjelennek.

4. Soha semmiféle földi haszonért, rábeszélésért vagy bármilyen más okokért zászlójukat el nem fogják hagyni.

5. A 4. pontban foglaltak be nem tartása esetén a zászlókat a templomból tényleg kitiltom és megőrzési helyét az Ipartestületre hagyom.

Ezek a feltételeim. Ha a tisztelt Ipartestületi tagok tényleg úgy ragaszkodnak zászlójukhoz, mint az hozzám intézett levelükben kitűnik és szent szándékból szent zászlójukat szent helyen akarják elhelyezni, úgy eme feltételeimet örömmel elfogadják és én zászlójukat még a legreménytelibb és legmegviseltebb állapotban is elhelyeztetem s Istennek új hajlékában is elhelyeztetem s mindenkor magam is büszke leszek arra a zászlóra, mert tudom, hogy hűeim testületileg csoportosulnak alatta, miként atyáik, őseik, akik a vásár- és ünnepnapokat mindig megszentelték s az Isten házában töltötték, nem miként a mostani iparosok, kiknek alig egy-két percentje vesz részt az isteni szolgálaton.

Jóakaró lelkipásztoruk az Urban

Dr. Csák Alajos Círiék

plébános, rendfőnök.

Ezek szóról-szóra az átiratok.

Hát én nem vagyok oly gőgös, büszke ember, mint az Ipartestületi előljáróság, hogy

nem válaszolok iratukra. Én érzem parányi voltomat az ipartestületi előjárósággal szemben s mélyen megalázódva e b. lap hasábjain ez ügyben egyszer s mindenkorra a következőkben válaszolok.

1. A régi templom lebontásakor a zászlókat minden kijelentések nélkül vitték el a templomból. Sokkal több volt akkor a gond, hogy sem kijelentésekkel foglalkozhatott volna az ember.

2. A zászlókkal kivonulás körmenetekkor s a vásár- és ünnepeken a nagy misén való részvétel soha sem kötelezte s ez után sem fogja sem Aradon, sem bárhol kötelezni a nem katolikus iparos polgárokat. Ily kívánságokkal nem is álltam elő, nem is fognék soha előállni. Azt azonban a róm. kath. egyház mindig elvárta híveitől (s őseik teljesítették is), hogy az iparos osztályhoz tartozó hívei ne csak világi jelentőségű ünnepeken csoportosuljanak zászlóik alá, hanem még inkább egyházi ünnepeken, mert egyébként csak zászlóik raktárhelyiségének tekintik a templomot.

3. Ha kényszerítésnek veszik a templombajárás óhajításának kifejezését, én is valóban kényszerítésnek vehetem a zászlók elhelyezése iránt való követelést, midőn az ezzel járó köteleességek teljesítésétől vonakodnak. A ki jogokat követel, köteleességeket is teljesítsen. Végül egyik aradi lapban olvasom, hogy „az átirattal kapcsolatban többen hangoztatták, hogy Arad városában rég óta érezhető egy új plébánia templom emelésének szüksége, s az előjáróság elhatározta, hogy nagy arányu mozgalmat indít az aradi katolikusok között, hogy a Ferenc-téren rövid időn belül új templomot emeljenek.” Erre is van válaszem és pedig ez: Hála Istennek! hogy végre megérkezett az az idő, amidőn Aradváros iparos polgársága belátván, hogy egy ily kis templom kevés a 30 ezer hívő befogadására, sorompóba lép egy új templom építésére. Adja Isten, hogy mielőbb megvalósuljon! Ezzel csakugyan tettekben legjobban bebizonyítják iparos polgártársaink, hogy: „legjobb és legtáutorithatatlabb támogatói az egyháznak.” Ezzel bizonyosságát adják annak is, hogy egyházuk iránt *anyagi áldozatokra* is képesek, amiként dicséretre és nagy tiszteletre méltó az Aradváros kebelében élő más vallásuk áldozatkészsége egyházaik iránt, kik ha követelnek, joguk is van hozzá!

Igérem, hogy ámbár a kétőves templom-építés gondjait s fáradságait még ki sem pihentem, a legnagyobb odaadással leszek segítségére ez irányu mozgalmuknak, de nemcsak én, hanem rendtársaim is, hogy elvégre térnyíljen annak bebizonyítására, hogy mi *minoriták* nem akarjuk monopolizálni a katolikus hívek vallásos vezetését — melylyel némely rosszakarat meggyanusít — hanem szívünk-ből-lelkünk-ből örvendünk, ha több katolikus templom ékesíti — mint máshol is — fejlődő szép városunkat s több Isten házában talál enyhülést a sujtott; megerősödést a hitben a gyenge, vigasztalást a szenvedő s ahol a megelégedett, boldog ember forró háláimában ültetheti ki szívét s mondhat köszönetet a jó Isten áldásáért, jótéteményeiért.

Kiváló tisztelettel kifejezése mellett maradtam hazafias üdvözléssel

Csák Cirjék dr.
plébános, rendfőnök.

EGYESÜLETI ÉLET.

(*) **Uj egyesület.** A múlt év végén alakult meg Aradon a *szakiskolák végzetek egyesülete*, amelynek tagjai a különféle ipari és gazdasági szakiskolák végzett tanulóiból kerültek ki, és amely az ott képesítettek érdekeinek

megvédését és istápolását tűzte ki célul. Az új egyesület ma terjesztette be alapszabályait a városhoz, hogy az véleményes jelentésével elküldje jóváhagyás végett a belügyminiszterhez.

Harc az alkohol ellen.

(A legújabb aradi mozgalomhoz.)

Arad, január 13.

Régebben az volt a nézet Mayer Róbert tanából kiindulva, hogy minden tápanyag értéke elégességével áll egyenes arányban. Az alkohol eme égési tulajdona tisztán theotikus uton tudományos dogmává emelkedett s azóta egészségesek és betegek a legnagyobb lelki nyugalommal fogyasztják.

Pedig az alkohol igen nagy méreg, vegyi uton a szervezet élő részét megöli s az idegrendszer iránti affektusa folytán különösen az idegrendszerre gyakorolja büdítő hatását.

Az alkoholról, mint táp és erősítő szerről alkotott évezredes tévedést a legelőkelőbb tudósok igyekeznek helyrehozni.

Mily nagy átalakulás a fölfogásban! Még néhány év előtt könnyelmű vagy elmaradt embernek tartottuk az orvost, ki lázas betegénél az alkohol rendelését elmulasztotta. S most! Nem sok idő fog eltelni, az ellenkező véleményben leszünk.

Bár kétségtelen, hogy az alkohol nagy adaginak egyszeri bekebelezése sem jár a szervezetre haszonnal, össze sem lehet hasonlítani az így szenvedett kárt azzal a rombolással, miket még mérsékelt adagok szokványos élvezete is okoz.

Mióta különösen a pálinka került fölszínre, azóta van alkalmunk megismernedni mindazon kóros elváltozásokkal, melyeket a pálinka tartós élvezete maga után von. Gyomor, bél, szív, máj, vesék, idegrendszer egyaránt befolyásolva lesznek, kezdve az egyszerű működési zavartól, a legsúlyosabb bonctani elváltozásokig.

Iszákos szülők gyermeke többnyire ideggyöngye, sőt az sincs egészen tisztázva, hogy vajjon az iszákosság nem örökölhető-e közvetlenül?

Az alkohol szokványos élvezete gyermekeknek ideggyengességet vált ki és alkalmi okként szerepelhet görcsökkel járó idegbajok, főként az epilepsia kifejlődésére. Súlyosabb esetekben kifejlődik az elmebaj.

Mindenen pusztítások elenyésző csekélyek ahhoz képest, amit az alkohol az erkölcsökben végez.

Korcsrázás, civakodás, tettlegesség, az erkölcsök elvadulása természetesen járulékok. Crocq szerint az anarchisták, gonosztevők és különösen a gyújtogatók, vagy iszákosok le származottai, vagy maguk is alkoholisták.

Ki tudná az alkohol bűnlajstromát felsorolni? Mi csak néhány példát soroltunk fel annak megvilágítására, hogy miért nőtte ki magát az alkohol-kérdés a társadalom oly jelentős problémájává, s hogy miért tartják már városunkban is szükségesnek a kérdéssel való foglalkozást az arra hivatottak.

Más lapra tartozik a kérdés, hogy miképen kell az alkoholizmus ellen fellépni, s miképen kell elterjedését megakadályozni?

Kende Mór dr., ki hazánkban legbehatóbban foglalkozott az alkohol-kérdéssel, erre vonatkozólag így ír: „Vajjon emelje még jobban a szeszadót az állam, vagy nyuljon prohibítív rendszabályokhoz, avagy sujtja az iszákosokat súlyos büntetésekkel? Vagy — közvetve — szüntesse meg a proletariatus elégedetlenségét, helyes szociális politikával? Tegye lehetetlenné a munkás osztálynak a tőke által való kizsákmányoltatását? Vagy világosítsa föl a népré-

tegeket és térítse-e ezeket szellemileg, testileg és erkölcsileg a helyes útra? Vagy talán a társadalom oldja meg az alkohol kérdést számos mértékletességi egységgel, a gothenburgi rendszer behozatalával, továbbá a nyomor enyhítését célzó számos jótékony intézménnyel?”

Megannyi nehéz kérdések.

Ha az állam segíteni akar, akkor a szociális kérdést kell megoldania, mert a szegényeknél az alkohol-kérdés, talán gyomorkérdés is.

Az alkohol a gyomorban melegség érzetét kelt, az éhséget csillapítja, s az elfáradás érzetét szállítja le. Csoda-e, ha az egyszerű munkás, hogy az élet terheit és az elszívott igazságtalanságokat elfeledje, nemcsak akkor nyúl pálinkához, ha éheznek, hanem akkor is, mikor az alkoholmámor paradicsomi gyönyöreit akarja elővarázsolni?

Pedig a bajon csak az állam segíthet, bár tagadhatatlan, hogy az egyesületek is sokat tehetnek. Az ilyen egyesületekbe azonban nemcsak szegényeknek, hanem jómóduaknak is be kell lépniük, még pedig első sorban azoknak, kik a nép szélesebb rétegeivel összeköttetésekben állanak, (papok, tanítók, orvosok), kik jó példával előjárva, a népet oktatják s meggyőzik az alkohol veszedelméről.

Hiszem, hogy ez így lesz Aradon is.

Horváth Kornél dr.

A város közgyűlése.

— Az Aradi Közlöny tudósítójától. —

Arad, január 13.

Befagyott a városatyák érdeklődése is: ritka sorokban gyűltek a közgyűlésre. Az igaz, hogy nem is volt, z mi vonzza őket: egy csöppnyi választás se, de még olyasmir sem, a mi fölött politizálni lehetne.

Maga az első tárgyi politikai színezetű volt: Tisza István miniszterelnök köszönete a hozzá intézett üdvözlésre. A közgyűlés álmósan hallgatja a miniszterelnök levelét, a melyet Kádas Kálmán főjegyző olvas föl:

— Eljen, — jegyzik meg néhányan csendesen.

Azután jönnek a föliratok. Az első Tolna vármegye küldi pártolára: „a Báltaszék Baranyavár-Eszéken átvezető legrövidebb budapest-boszniai vasúti összeköttetés és a vukovár-samaci Duna-Dráva csatorna létesítése, nemkülönben a Duna-Passau fölötti részének szabad hajozási tása érdekében.”

— Hasonló szellemű fölirat intéztetik, — ajánlja Kádas a tanács nevében.

— Hely s, — mondják. Még nem tudni ugyan, hogy Aradra mi haszna lesz a dolognak, de hát csak jó lesz.

A következő szintén tolnai átirat, de már kissé pikánsabb. A Szápáry László és Dienes esetre, a parlamenti vesztegetési botrányra vonatkozik. Azt akarja Tolnamegye, hogy a büntetőtörvénykönyv tervbe vett novellájánál oly intézkedést vegyenek föl, „mely szerint büntendő cselekvényt követ el, a ki az országgyűlés bármelyik házában tagját pénz, vagy jutalom ígérete ellenében törvényhozói működésének gyakorlásában valamely irányban befolyásolni akarná.”

A közgyűlés ezt nem pártolja. Ez az országgyűlés dolga. Ha azt nem bántja, minket se.

Mosolylyal fogadják a következők: Hontvármegye az egy gyermek-rendszer ellen akar óvintézkedéseket a kormánytól.

— Lássuk, mit ajánl a tanács? — hunyorít Simay István.

A tanács napirendre terést ajánl s a közgyűlés helyesli.

— Nagyon is sok gyermek-rendszer van még nálunk, — mondja sóhajva egy családos városatya.

Az utolsó átirat Hevesvármegyéé. Szeder-

kényi vármegyéje el akarja töröltetni azt a törvényt, amely a hadköteles kor eltelte előtt nem engedi meg a nősülést. A tanács ezt se pártolja, a közgyűlés szintén. Valakinek van erre is egy szellemes megjegyzése:

— Még akkor se kellene megengedni a nősülést. Arra mindig korán van...

Azután szomorúan veszik tudomásul ezt: a belügyminiszter nem engedi meg, hogy a gyámpénztári tartalék-alapból 20.000 korona az árvaházi tartalékalapba átvétessék.

Urbán Iván ehhez azt jegyzi meg:

— A dologban én is eljártam; hivatalos titok természetével bír a dolog, ezért nem szívesen beszélek róla; ajánlom azonban, hogy most vegyük ezt tudomásul jövőre újra fölvehetjük az ügyet.

A közgyűlés megnyugszik a főispán biztatásában.

Hosszan referálja a főjegyző a Weitzer-hagyaték legújabb ügyeit, amelyek jogügyi bizottság tárgyalásai révén ismeretesebbek. A közgyűlés úgy határoz, hogy Weitzerné kérelmét teljesíti, s az általa bejelentett ingókat nem veszi föl a leltárba; az ifjabbik Weitzer Károlynak, néhai Weitzer János unokaöccsének a hagyatékkal szemben fönálló tartozását igen.

Tudomásul vették dr. Prohászka László és dr. Hecht Arnold orvosoknak kerületi orvosokká történt kinevezését, dr. Brück Gyulának a belvárosba történt áthelyezését; Vlaszkovits Dusánnak adótisztte történt kinevezését; az igazoló választmány jelentését, hogy Müller Károly bizottsági tagságát a választás jogán kívánja gyakorolni és helyébe a virilisták közé Lengyel Frigyes vétetett föl.

A belügyminiszternek több leirata került tudomásul vételre: az, amelylyel jóváhagyta hogy az aradi szabadkőmíves-páholyának a város 4000 koronáért 890 négyszögöl területet enged át. Erre nézve az intézkedések megtételével a tanácsot bízták meg. Ep így, szó nélkül véték tudomásul, hogy a belügyminiszter elutasította Múlek Lajosnak a virilisták névjegyzéke ellen beadott felebbezését.

Reicher Károly tisztii főügyész beterjesztette jelentését a város szerződésai dolgában. Miután se a folyó, se a jövő évben a városnak szerződése nem jár le, és így az intézkedés szükségse fenn nem forog, a jelentést fölolvasták mellőzték.

Utolsó pont volt Boros Vida és társainak indítványa a város szabályozási tervének elkészítése iránt. A javaslatot vita nélkül elfogadták, s a terv elkészítése, valamint annak költségeinek megállapítására bizottságot küldtek ki, a melynek tagjai Varjassy Lajos helyettes polgármester elnöke alatt: Boros Vida, Fényes Dezső, Edvi-Ilés László, Hegedűs László, Korbuly József, Kristófy János, Nemes Aladár, Szathmáry János, Tabakovits Emil, Varjassy Árpád, Virágh Lajos főmérnök és ifj. Nachtnébel Odón mérnök.

A közgyűlésen Urbán Iván főispán elnöklésével jelen voltak: Institóris Kálmán polgármester, Varjassy Lajos polgármester-helyettes, Kadas Kálmán főjegyző, Sáriot Domokos főkapitány, Lócs Rezső tanácsnok, Reicher Károly főügyész, Vannay Gyula aljegyző, továbbá Barabás Béla dr., Nemess Zsigmond dr., Steinhart Mór dr., Domonkos Lajos, Simay István, Péterfy Antal, Avarffy Ferenc, Reicher Ferenc, Hermann Gyula, Révész Adolf, Rosenberg Sándor dr., Kronstein Vilmos dr., Glück Károly, Edvi-Ilés László, Weisz Dávid, Vas Gusztáv, Fetter Géza, Kohn S. N., Deutsch Bernát, Walder Gyula, Bing Ede, Sófálvi György, Gebhart István, Mayer Miksa, Weisz Sándor, id. Gál József, Probst Mihály, Stauder József, Domány József, Spitzer Ignác, Madarász Antal, Tolnay János dr., Tenner Lajos, Fritz József, Szathmáry János, Wallfisch Armin, Rosenberg Miksa, Müller Gyula, Kiss Ferenc, Frint Lajos, Maffei Géza, Steiner Jakab, Virágh Lajos, Edelmüller József, Szalai Arnold, Assael József, Urbányi Béla, Török Márton, Joó Béla, Dániel Kálmán, Csiky Károly, Posgay Lajos dr., Millig József, Kotsits Lajos, Nagy Lajos, Tisch Mór dr., Turay András, Vizer Lajos, Kabdebó János dr., Mihalik János, Avarffy Géza, Don Konstantin, Marschall Lajos dr., Lukácsy Lajos, Dobiaschi József, Kényi János, Goldschmidt Miksa, Schwaroz Jenő dr., Barcza Antal, Abrai Lajos, Bing Lajos, Solymos József, Kneffel Lajos, Issekutz László dr., Zikó János, Lengyel Frigyes, Mittner József, Priegl István, Luszti Armin, Reinhart Gyula.

SZÍNHÁZ ÉS IRODALOM.

A színház műsora:

Csütörtök: Svihákok, operette. (Páratlan bérlet.)
Péntek: Casanova, operette Tomori Melissza vendégfellépéssel. (Páros bérlet.)
Szombat: Hoffmann meséi, opera. Tomori Melissza vendégfellépéssel. (Páratlan bérlet.)

* Füredi József betegsége. Az aradi színház kedvelt buffója és komikusa Füredi József súlyos betegen fekszik az aradi kórházban. A műsornak legutóbbi változásai nagyjából ennek a sajnálatos körülménynek tulajdoníthatók, mivel a szereposztásban ekként zavarok állottak elő. A művész állapota meglehetősen válságos és régi, krónikus bajának a következménye.

* Színészek dolga. A színészegyesület fejelemi bizottsága kedden délután Budapesten ülést tartott. A tárgysorozaton szerepelt B. Szabó Józsefnek, a Magyar színház tagjának az ügye. Zilahy Gyula aradi igazgató vádolta szerződésszegéssel. Szabó azonban tisztázta magát és a bizottság fel is mentette. Németh János, tenorista panaszt emelt Szendrei Mihály ellen. — A bizottság méltányolta Németh panaszát, de minthogy az ügy polgári bíróságnál van döntés előtt, megvárják ennek az ítéletét.

Az új zsidó templom helye.

(A döntés elhalasztása.)

— Az Aradi Közlöny tudósítójától. —

Arad, január 13.

A város mai közgyűlésen foglalkozott a törvényhatóság az új zsidó templom részére átengedendő terület ügyével. A hitközség, amint ismeretes, a Ferenc-tér átengedését kérte, azonban a temesvári római katolikus püspökség figyelmeztette a várost, hogy a hetven év óta folyó tárgyalások során, a melyek az aradi római katolikus plébánia-templom fölállítására vonatkoztak, a templom helyeül mindig a Ferenc-tér volt megjelölve. A hitközség vezetői erre ma megjelentek a polgármester előtt, s előszóval bejelentették, hogy a Ferenc-tér iránt való igényükkel eléllanak, hanem a liceummal szemben, a Jókai-teret a közpiskolai játszótérrel kérik átengedni.

A tanács arra való tekintettel, hogy az újabb terv még kevéssé előkészítve nincsen, és hogy az újabban kért telek játszótérrel szolgál, a mely hat évre le van kötve, továbbá, hogy a hid építése által ott a területi viszonyok változni fognak, azt ajánlotta, hogy a tanácsnak adják vissza a kérelmet, s az a legközelebbi közgyűlésen tegyen javaslatot akár ennek, akár más megfelelő területnek átengedése iránt.

A javaslatot helyesléssel fogadták. Nemess Zsigmond dr. örömmel üdvözölte a tanács javaslatát. Azután kijelentette, hogy a hitközséget, a mikor az építés eszméjével kezdett foglalkozni, nem csupán felekezeti és vallási szempontok vezették, hanem az az intenció is, hogy a város egy monumentális és díszes épülettel legyen gazdagabb.

Edvi-Ilés László szintén hozzájárul a javaslatához, de azt tartja, hogy az kapcsolatban van a község ülése egy másik pontjával, a melyik a város szabályozásával függ össze. A míg a szabályozás kérdése nincs eldöntve, addig nem lehet a hitközségnek teleket adni. (Ellenmondások.) Nem akarja, hogy az a bizottság, a melyet a szabályozás kérdésében ki fognak küldeni, a nézetével keresztezze a tanács eljárását... (Zaj.)

Az indítványt, a melyen kétségen kívül helyes szempontok vezettek, többen sürű közbeszólásokkal zavarták meg; Edvi-Ilés László és Nemess Zsigmond dr. között izgatott szóváltás keletkezett, úgy hogy a főispán figyelmeztette őket, hogy a közgyűlési teremben ne lépjenek a személyes térre. A dolgot kár volt ennyire elmérgesíteni, miután azzal, ha a kérdést a város szabályozásának régóta sürgős ügyével összekapcsolják, az csak nyert volna.

Urbán Iván főispán a tanács javaslatát elfogadásra ajánlotta. Aradvárosa, ugyancsak, minden felekezetenek örömmel teszi lehetővé, hogy imaházat létesítsen.

Barabás Béla főlöszleges ovatosságból konstatálni kívánja, hogy a közgyűlés ma meg semminő irányban nem foglalt állást, se le nem kötötte magát.

Ezt konstatálták is, s ezután a tanács javaslata emelkedett határozattá.

A hercegnő levelei.

(Köburg Lujza és Mattasich-Keglevich.)

Arad, január 13.

A bécsi belvárosi járásbíróság előtt érdekes tárgyalás volt tegnap délelőtt. Mattasich-Keglevich Géza volt huszártiszt pört indított Barber Miksa dr. bécsi ügyvéd ellen. Köburg Lujza hercegnő leveleit és arcképeit tartalmazó dobozok kiadása iránt. A felperest Stimmer dr. ügyvéd képviselte. Az alperesen kívül a tárgyaláson Bachrach Adolf dr., Köburg Fülöp herceg jogtanácsosa, valamint Feismantel dr., Lujza hercegnő gondnoka is jelen volt.

A keresetlevélben Mattasich-Keglevich Géza előadja, hogy Barber dr. volt ügyvédjének áradott két dobozt, melyekben Köburg Lujza hercegnő levelei voltak. Mivel Barber dr. vonatkozik a rábizott dobozokat kiadni, a felperes kénytelen per útjára lépni és kéri a járásbíró-ságot, kötelezze az alperest vegrehajtás terhe mellett, hogy a rábizott dobozokat tartalmukkal együtt a felperesnek 14 nap alatt adja vissza. A letétbe helyezett levelek megbeszélhetetlen értékűek a felperesre, de azért, hogy a járásbíróság illetékes legyen a per tárgyalására, a levelek értékét 100 koronában számítja fel.

Stimmer dr., a felperes ügyvédje, elmondja a levelek történetét. Mattasich az 1896. évi barátságos viszonyban volt Barber dr.-al, aki ügyvédje volt Reizla a dobozokat, hogy a benne lévő levelek sorsát biztosítsa. El is küldte a leveleket, és mikor esztendő múltán visszakérte őket, Barber egy hozzá intézett levélben kijelentette, hogy a hercegnő gondnoka annak idején azt mondta neki, hogy a leveleknek a leltárba való fölvétele nézve fön tartja magának a jogot. Ez a fön tartás, amelyet most itt Festmantel dr. képvisel, a porre nézve bir jelentőséggel. Barber dr. a bécsi országos törvényeséknél letétbe helyezte a dobozokat és értéküket több ezer koronával jelölte meg. A törvényszéknek nincs joga a letétet elutasítania, vagy másnak, mint aki letétbe helyezte, kiszolgáltatnia. A letétbe helyezett tárgyakra a megőrzőnek jobban kell vigyáznia, mint a holmijára. És ezt Barber nem tartotta be.

A járásbíró figyelmezteti a szónokat, hogy ne személyeskedjék.

Stimmer dr. a következőkben kifejti, hogy még az esetre is, ha a hercegnő gondnokának az volt az álláspontja, hogy a levelek Köburg Lujza tulajdonát képezik, akkor is Mattasichtól és nem Barber dr.-tól kellett volna a dobozokat visszakérni.

Bachrach dr. kijelenti, hogy csatlakozik a perhez. Stimmer dr. azt kéri, hogy a perbe vonassék be Köburg Lujza hercegnő, és Köburg Fülöp herceg is pertársként.

Bachrach dr. kijelenti, hogy ebben a perben egyáltalán nem is arról van szó, hogy Mattasich néhány levelet visszakapjon, hanem arról, hogy szenzációt, föltűnést akar kelteni. Stimmer tiltakozik a meggyanúsítás ellen. A járásbíró egyezséget ajánl a feleknek. Fölvetette azt a kérdést, vajjon nem volna-e leghelyesebb, ha a felek abban állapodnának meg, hogy égessék el a leveleket?

Bachrach dr. hozzájárul ehhez, de csak akkor, ha a leveleket előbb átadják a főudvarmesteri hivatalnak. A felperes ügyvédje ezután a keresetet egy harmadik dobozra is kiterjeszti, melyre vonatkozóan két tanút jelent be.

A bíróság erre a tárgyalást a tanúk kinnállgatása céljából elnapolta.

Vadászat az ex-lexben.

(Justh Gyula esete.)

— Az Aradi Közlöny tudósítójától. —

Arad, január 13.

Az ex-lexnek számtalan vitás kérdése és problémája között nem utolsó az se, a melyre nézve Csanádmegye közigazgatási bizottsága provokálja a honvédelmi és a külügyminiszter döntését. Miután az ex-lexben semminő állami adó, s így a fegyveradó sincs megszavazva, azt mondja a közigazgatási bizottság, hogy a vadászatok alkalmával az ugynevezett vadászati igazolvány se követelhető.

Erdekesebbé teszi a dolgot, hogy az eset, amely ezt a problémát a főszínpadra veti az országgyűlési függetlenségi párt egy kiváló tagjával, Justh Gyulával történt meg, s ugyanő hozta szóba a dolgot Csanádmegye közigazgatási bizottságának mai ülésén.

A jelentések után — írja makói levelezőnk, — Justh Gyula kérdést intézett az alispánhoz egy vele történt sérelmes eset miatt. Előadta, hogy az ex-lex miatt a fegyveradó sincs megszavazva, s így a vadászat sem korlátozható. Ennek dacára is a multkorai mezőhegyesi vadászat alkalmával ő töle a csendőrök igazolvány felmutatását kívánták, majd a fegyvert is le akarták vele tétetni. Törvénytörtést lát a csendőrök eljárásában s kérde az alispánt, hogy az ilyen tulkapások ellen mit szándékozik tenni.

Náray Lajos dr. alispán szintén azon a véleményen van, hogy a csendőrök túllépték hatáskörüket a mai viszonyok között. O azonban itt mit sem tehet, mert a csendőrségnek megvan a maga felettes hatósága s ép azért azt látná leghelyesebbnek, ha az esetet tudomására hozzák a honvédelmi és a belügyminisztereknek s azoktól kérnek intézkedést.

A bizottság az alispán álláspontját egyhangulag megállapította.

Rimely Károly halála.

(A besztercebányai püspök elhunyt.)

— Az Aradi Közlöny távirati értesülése. —

Arad, január 13.

A magyar főpapi kart újabb gyász érte. Mint nekünk táviratozzák, Rimely Károly besztercebányai róm. kath. püspök ma délelőtt garaszentkereszt kastélyában szívszélhűdés következtében hirtelen meghalt.

Rimely püspök nemeslelkű, derék szolgálja volt az Ur egyházának. Váratlan elhunyt széles körökben fog részvétet kelteni, főleg egyházmegyéjében, a mely jószívű, szeretett főpapját veszítette a boldogultban.

Az elhunyt püspök 1825. február 4-én született Esztergomban, a hol a gimnáziumot végezte. Bölcsészeti tanulmányait Nagyszombatban befejezván, Bécsbe ment a theologiai fakultásra, a hol hittudori oklevelet nyert. 1848. június 21-én szentelték fel áldozárrá. Előbb pataki káplán lett, majd 1849-ben Budan a Krisztinavárosban lett segédlelkész s mint ilyen részt vett Budavár ostrománál.

1850-ben Bécsben a Pazmaneumban tanfelügyelővé nevezetett ki, majd az esztergomi papnevelő-intézet hittudományi tanfolyamához az egyháztörténet és egyházjog tanárává. 1861-ben újból Bécsbe került mint a Pazmaneum

aligazgatója. Nemsokára ugyanannak igazgatójává nevezték ki, IX. Pius pedig a pápai kamarásságot adományozta neki.

1867-ben pozsonyi kanonokká lett, a következő évben pedig a boldogult Rudolf trónörököshez s Gizella és Klára főhercegnőkhöz a magyar nyelv és irodalom tanáraként hivatott meg. 1870-ben lekeri valóságos apát lett, pár év múlva a felség a Lipót-rend lovagkeresztjével tüntette ki. 1889-ben Pozsonyváros plébánosává választott meg, három év múlva XIII. Leo pápa házi praelátusai közé sorozta. 1898. május 23-án nevezetett ki besztercebányai püspökké, majd a Ferenc József-rend nagykeresztjévé lett.

Az agg főpap tagja volt a budapesti és bécsi egyetemek hittudományi karának s irodalommal is hosszabb ideig foglalkozott. Többek közt megírta a Pazmaneum és a pozsonyi egyház történetét.

Udvari körökben érdekes adomát mesélnek Rimelyről. Ugyanis 1867-ben az udvar megbízta Pápaát, a kabinetiroda főnökét, hogy keressen alkalmas embert, aki Rudolf trónörökösét magyar nyelvre tanítsa. Pápai felkereste Pozsonyban Rimelyt és kérte, hogy ajánljon alkalmas embert erre a fölöttébb kényes állásra. Rimely a felelősség tudatában három napi gondolkodási időt kért. Pápai három nap múlva ismét felkereste: No ki lesz a trónörökös tanítója?

— Zavarban vagyok, mert még nem tudtam alkalmas embert találni! — felelte Rimely.

— De én már megtaláltam! — mondta Pápai. On lesz az.

— Szentséges ég! — szabadkozott a meglepett Rimely, — hogy tanítsam én a trónörökösét, mikor én még senkit sem tanítottam magyar nyelvre?

De azért mégis ő lett a Rudolf tanítója.

Kilépések az izr. hitközségből.

(Elégedetlenség az adó miatt.)

— Az Aradi Közlöny tudósítójától. —

Arad, január 13.

Hetek óta tartó forrongás dúl az aradi izraelita hitközség kebelében. Az elégedetlenségre a kultuszadónak általános és nagymértű felemelése adott okot, folyománya ama rendszertelen gazdálkodásnak, mely éveken keresztül úgy tudta csak fenntartani az egyensúlyt a hitközség háztartásában, hogy a leghetetlenebb adóterheket rakta a hitközségi tagok vállaira. Ahány nap, annyi újabb kiadás; ahány esztendő, annyi indokolatlan adóemelések.

A kereskedelem és ipar pang; a gazdasági élet minden ágazatában visszafejlődés észlelhető. Más hitközségek ilyen körülmények között megállapítják jövedelmük határait s e határvonalon belül szabják meg szerényen a szükségleteiket. Az aradi izraelita hitközség más rendszert követ. Itt az a szokás, hogy előbb megrajzolják jó vastag krétával az egyházi szükségletek tágas alaptervét s aztán elkezdik tüzzel-vassal nyújtogatni benne a hitközségi tagok adózóképeségét.

Ez az áldatlan állapot jelentőségteljes következményeket vont maga után: A hitközség tagjai kezdenek kilépni az izraelita egyház kötelékéből. A kezdeményezés ma történt meg, s akik közelebből ismerik a hangulatot, azok azt jövendőlik, hogy a kilépések sora hosszú lesz.

Ma délután az aradi izraelita hitközség

négy tekintélyes tagja jelent meg tanúk kíséretében Rosenberg Sándor dr. főrabbinál és bejelentették az egyház kebeléből való kilépésüket. Ezek: Domán Sándor, Lengyel Manó, Szabó Albert kereskedők és Winter Adolf ügyvéd. Mindannyian számottevő tagjai az aradi hitközség adózó polgárságának.

A kilépők Wadowszky Gusztáv és Rozsnyay József dr. törvényes tanúk kíséretében jelentek meg délután négy órakor Rosenberg dr. főrabbinál, ahol egyenkint és egymásután a következő kijelentést tették:

— Főtisztelendő ur, vegye tanuink előtt tudomásul, hogy a mai nappal az aradi izraelita hitközség kötelékéből kilépünk.

A főrabbi, kit elképzelhetőleg kellemtlenül érintett a bejelentés, így válaszolt:

— A bejelentést nem veszem tudomásul, mert remélem, hogy ez nem utolsó szavuk az uraknak.

A kilépő négy hitközségi tag erre a tanukkal együtt eltávozott.

A törvény előírásához mértén pedig két hét múlva újra meg fognak jelenni a főrabbinál, hogy végérvényesen bejelentésük a kilépést, s magukkal vigye a hitközség kötelékéből való elbocsátó levelet.

Az eset ma széles körben feltűnést keltett Aradon, annál is inkább, mert a legközelebbi napokban, hír szerint, a hitközség tagjai közül számosan készülnek követni az első kilépők példáját.

MULATSÁGOK.

Farsangi naptár:

Január 16. Az atletikai klub bálja (Fehér Kereszt.) — Az arad-gaji önkéntes tűzoltókar táncestélye (Gaji iskola.) — Az aradi m. kir. posta- és távirat-aliztek és szolgák táncvigalma (Központi szálloda.) — A makói izraelita jótékony nőegylet thea estélye.

Január 17. A pankotai jótékony nőegylet táncvigalma (Fehér Kereszt.) — A magyarországi szabómunkások és munkások egyesülete aradi csoportjának táncvigalma (Központi Szálló.) — A gyoroki önkéntes tűzoltóegylet táncvigalma (Nagyvendéglő.) — Alarcos-bál a Fehér Keresztben.

Január 30. Az aradi waggongyári önkéntes tűzoltókar táncestélye (Központi Szálló.)

Február 1. Tanítók bálja (Polgári fiúiskola.)

Február 7. Az aradi borbély és fodrász ifjúság táncvigalma (Központi Szálló.)

Február 13. A szegény tanulókat segélyező egyesület bálja (Fehér Kereszt.)

(=) Készülődés a tanítóbálra. Lelkesedéssel, lázasan készül az aradi tanítószög az idei február elsejére. Már csak két hét hja a nevezetes napnak, melyen a tizedik bált rendezi az aradi tanítószög. S ha ez a nap eddig vörös betűkkel volt beírva a bálzók naptárába, úgy bizonyos, hogy az idei február elseje méltóan fog sorakozni az előbbieket mellé, melyek mindig a legkellemesebb emlékeket hagyták maguk után. A tanítószög nagyarányu készülődése biztosíték arra, hogy ez évben sem lesz ez a nap hűtlen a mult hagyományaihoz. A tanítóbált rendező bizottság tegnap ismét igen látogatott értekezletet tartott, melyen Szilágyi György elnökelt. Az értekezleten néhány igen érdekes tervet vitattak meg, melyekkel a bál közönségét óhajtják meglepni, tekintettel a bál jubileárius mivoltára. Természetesen a tervek még nem a nyilvánosság elé valók, de bizonyos, hogy a közönség igaz örömmel fogadja őket annak idején. Szilágyi György jelentette ezután, hogy a hangverseny programját sikerült összeállítani, a bizottság az igen élvezetesnek ígérkező műsort nagy lelkesedéssel el-

fogadta. Végül a belépőjegyek árát állapították meg, és pedig a személyjegyet 2, a családjegyet 8 koronában. Tanítók és hozzátartozók személyenként 2 koronát fizetnek. A házilag készült cukrászda felszerelésére az ívet ma bocsájtják ki; a cukrászda kezelését Gyurkovich Mária és Weber Ágostonné vállalták magukra.

(=) Az athléta bál. Az athléták Andrassy-téri klubhelyiségében most teszik az utolsó intézkedéseket a szombati bál érdekében. Az athléta-bál a farsang egyik legsikerültebb mulatságának ígérkezik. A hangverseny programján közbejött körülmények miatt változtatni volt kénytelen a rendezőség. Vincze Margit kisasszony közbejött családi okok miatt elutazni lévén kénytelen, a hangversenyen való szerepléstől viszályzott. A bál rendezősége Leitner Kálmán kulturmérnököt kérte fel solo hegedű játékra és Zinner Béláné urnőt, acsev. főmérnök nejét pedig a zongora kíséretre. A hangverseny végleges műsora tehát a következő: 1. Chopin: Hegedűn előadja Leitner Kálmán ur, zongorán kíséri Zinner Béláné urnő. 2. Monolog írta Svab Tivadar, előadja Török Vilma kisasszony. 3. Rossini áriája a Szevillai borbély operából. Énekli dr. Radány Dezsőné urnő, zongorán kíséri Zoltay Mátyás ur. 4. Monolog, előadja Marikázy Miklós ur, az aradi nemzeti színház művésze. 5. Magyar dalok. Előadja az Aradi uri banda. A hangverseny pont fel kilenc órakor veszi kezdetét.

(=) Mulatság Kisjenőn. A kisjenői ifjuság e hó 17-én működve előadással egybekötött tancmulatságot rendez az aradi Kossuth Lajos szobor alapjának javára. A rendezőség élén Hilbrand József és Schulik Károly buzgólkodnak a siker érdekében.

A sóhivatali sikkasztás.

(Grau Lajos a bíróság előtt.)

— Az Aradi Közlöny tudósítójától. —

Arad, január 13.

Az aradi sóhivatal panamája, mely már évek óta huzódik, ma került végleges elintézés alá. Grau Lajos, a panama vádlottja ma éjjel már nyugtalanul fog aludni, mert az ítéletet a bíróság csak holnap fogja kihirdetni. Az aradi sóhivatalnál tényleg konstatáltak hiányt. Grau Lajos azonban, aki sóhivatali mászatiszt volt, tagadja a sikkasztást. A bizonyítást legjobban megnehezítette azon körülmény, hogy az ellenőrzés a sóhivatalnál óriási akadályokba ütközik. A legnehezebb és egyedül célravezető ellenőrzés ugyanis az volna, ha az egész sóraktárt, néha száz-százhusz waggon mennyiséget, felmérnek. Ez azonban a pénzügyminiszter engedélyétől függ, nagyon hosszadalmas és főképp nagyon költséges eljárás.

A tárgyaláson Köller János törvényszéki bíró volt az elnök, Földes János bíró és Kovács József albíró pedig a szavazók. A vádat Lehmann Viktor ügyész, a védelmet Deutsch Izsó dr. min. Nemess Zsiga dr. helyettese képviselte. A jegyzőkönyvet Rottár Sándor vezette.

A tárgyalás lefolyásáról a következőkben számol be tudósítónk:

(Grau vallomása.)

Elnök a vádlottól az általános kérdések után azt kérdezi, hogy fentírja-e a fegyelmi eljárás során tett vallomását.

Grau: Nem.

— Miért, hisz egyszer már beismerte a terhét rótt cselekményét?

— Akkor önkívületi állapotban voltam.

— On beismerte, hogy 30,000 kiló só hiány származott az ön kezelése folytán.

— Ekkor is önkívületi állapotban voltam.

— Konstatálták 1109 zsák hiányt. Ezek hogyan tűntek el?

— Nem tudom, én nem vettem át ezeket.

— On azt mondta a fegyelmi vizsgálat alatt, hogy kölcsön adott zsákokat. Hát ez nem igaz?

— Lehet, hogy adtam kölcsön s nem kaptam vissza. Ennyi azonban nem adtam ki.

— A sókamrákban előállott hiányt, ugyebár úgy pótolta, hogy a sóbányából érkezett szállítmányokat egyenesen a kiürítási raktárba vitette, ahelyett, hogy az általános és üres kamrákba helyeztette volna el.

— Igen.

Elnök konstatálja, hogy Grau mindenben fenntartja a vizsgálóbíró előtt tett vallomását.

(A tanúk.)

Ezután Poszt Adám sóhordárt hallgatta ki a bíróság.

Elnök: Nem tűnt fel önnek a hiány?

— Igen, de Grau ur azt mondta, hogy kipótoltja.

— És ezt szabad kipótolni?

— Nem.

— Miért nem szólt?

— Szóltam, de Grau ur azt mondotta, hogy semmi közöm hozzá.

— Láttam-e azt, hogy Grau bárca nélkül adott el sót?

— Nem láttam.

— Láttam, hogy Grau zsákokat adott el?

— Nem.

— A leszámlálásnál ezernél több zsák hiányzott. Hova lettek ezek?

— Nem tudom.

— A sónál 35.000 kiló hiányt találunk. Ez hova lett?

— Nem tudom.

— On egyszer azt mondta Graunak, hogy a sóban nagy hiány van, mit felelt erre Grau?

— Azt mondta, hogy elszámolta magát.

Fahrmann János, a másik hordár az előbbihez hasonló vallomást tett.

A következő tanu Hammedli Ferenc vendégös. Azt vallja, hogy egy ízben, mikor Grau a vendéglőjében volt, sőt kért tőle, és erre mindjárt adott is neki öt forintot. Grau erre elment s hozott egy bárcát, melylyel a csapost elküldte a sóért.

Mericskay Sándor mézárós neje a következő tanu Nincs tudomása arról, hogy Grau bárca nélkül adott el sót. A férje azonban többször vett sót Grautól, kéri, hogy halgassák ki a férjét.

Mericskay Sándor elmondta, hogy Grau többször jött hozzá s ő néhányszor rendelt sót. Grau felmutatta a bárcát, ezután elküldte a sót. A pénzt ő mindig Graunak adta át.

Grau tagadja, hogy Mericskaytól pénzt kapott.

Czedik Hugó nyug. számtiszt szintén tanu. Valomása lényegtelen.

(Terhelő adatok.)

Berzenyi Béla pénzügyi titkár a következő tanu. Elmondja, hogy Grau Lajos ő előtte, mikor a fegyelmi vizsgálatot vezette, beismerte a sikkasztást.

Elnök: Igazolt volt ekkor Grau?

— Igen, sirt szegény és igazolt volt.

— Tette-e Onre azt a benyomást, hogy zavarodott állapotban van.

— Zavart, önkívületi állapotban nem volt.

Bárdy Lajos jelenleg szegedi főszámvéző, Graunak egykori hivatali főnöke, szintén tanu. Elmondja, hogy mikor a sóhivatalt átvette, nem mérte fel a sót. Czedik figyelmeztette őt Grau manipulációra, mire feljelentést tett Grau ellen. Ennek folytán fölmérte a miniszter a sót s konstatáltak 38.432 kiló hiányt.

Ezzel a bizonyítási eljárást befejték, mire a perbeszédre került a sor. Lehmann Viktor ügyész vádbeszéde után Deutsch Izsó dr. mondta el védbeszédét, melynek mindjárt az elején is incidens történt. A védő beszéde elején egy kis kirohászt intézett a városi és megyei közigazgatás ellen, de az elnök hamarosan megdorgálta.

Deutsch Izsó dr. előadta, hogy az 1887. évben valami Lechner nevű ellenőr vezette az aradi sóhivatalt s működése végén nagy mérvű sikkasztásnak jöttek a nyomára. Meg is indult a fegyelmi vizsgálat, de megtörtént az az eset, ami ennek a városnak és ennek a megyének a közigazgatásában mindennapos dolog, hogy ugyanis produkálni tudott egy rovincsólási jegyzőkönyvet.

Elnök: Figyelmeztetem a védő urat, hogy olyan egyéneket ne gyanúsítson, akik nem védekezhetnek.

Ezután Grau ártatlanága mellett érvelt a védő.

A bíróság erre visszavonult határozathozatal végéig, de hosszabb tanácskozás után sem tudott megállapodásra jutni. Az elnök nyolc óraker jelentette ki, hogy holnap csak holnap fognak hirdetni.

Büntetés egy öngyilkosságért.

(Az aradi tüzerkapitány üldözési.)

— Az Aradi Közlöny tudósítójától. —

Arad, január 13.

Több ízben volt szó az aradi lapokban Szegfű Sámuel aradi származású bécsi tüzerkapitány öngyilkosságáról. A szerencsétlen fiút főbevalóinak, különösen egy Rissanek nevű tüzmesternek durva bánásmódja és üldözése kergette a halálba. Öngyilkossága előtt hosszabb levelet írt szüleinek, a melyben részletesen megírja a kegyetlenkedéseket, a melyben része volt.

Az öngyilkos tüzer apja, Szegfű Jakab tövisgyházi gazdatiszt, dr. Mittler Izidor aradi ügyvéd útján följelentést tett a hadügyminiszteriumhoz. Az ügy elintézéséről most a honvédelmi miniszter a következő leíratot intézte Arad vármegyéhez:

91260 szám.

M. kir. honvédelmi miniszter.

Aradvármegye Közönségéhez

Fölhivom a törvényhatóságot, hogy Szegfű Jakab postatövisgyházi lakosgazdatiszt megbízott ügyvédje, dr. Mittler Izidor aradi lakos útján értesítse, miszerint fia, Szegfű Sámuel cs. és kir. 42. sz. hadosztály-tüzérezredbeli volt főtüzér öngyilkossága tárgyában hoztam intézett és innen a cs. és kir. közös hadügyminiszter urhoz áttett kérvényére bírói nyomozások eszközöltettek s ezek eredményéhez képest Rissanek Rudolf tüzmester a szolgálati szabályok általában való mellőzésének, a szolgálati hatalom áthágása által elkövetett bűntette miatt a törvényszerű büntetésre ítéltetett és a megejtett nyomozás eredményéhez képest szükségesnek mutatkozott egyéb intézkedések is megtételtek.

Budapestben, 1903. évi december hó 25 én,

A miniszter meghagyásából

Nanskarl,

tábornok hadbíró.

Az átiratot Dálnoki Nagy Lajos alispán közzétette az apa ügyvédjével.

A leírat nem precizirozza a büntetést, azonban az ezredben szolgálók révén annak már híre jutott: a tüzmestert lefokozásra és kilenc havi fogházra ítélték, a századparancsnokot pedig büntetésből áthelyezték.

HIREK.

— Budapestre jön-e a király? Legutóbb híre járt, hogy a király és az udvar január végén Budapestre érkezik s hosszabb időt fog körünkben tölteni. Már az időpont is meg volt állapítva — legalább ezt jelezték Bácsból — s az érkezés napja január 28 ikára volt kitűzve. Királyunk hazajövele azonban most, ugy látszik, kétségesé vált. Legalább a felhivatalos „Magyar Nemzet” mai száma a következő formában ad kételyeinek kifejezést: „Amint ismeretes, különösen tél idején, jólevegő hiányát a budai várkapitánysággal és az udvari ügyi hivattal, hogy az udvar mikorra későül idejönni, szükséges ez már csak avégből is, hogy ilyenkor a várban nagyobb előkészületek tételnek, a szobákat felfűtik stb. Most pedig ilyen értesítés

mindezt nem jött." Ehhez csak azt fűzzük hozzá, hogy ő felsége körülbelül négy hónapja nem volt most már magyar székfoglalásán. Legutóbb szeptemberben volt. Akkor több politikust fogadott a válság dolgaiban. Azóta csak pár héttel ezelőtt jött ide, de csak félnapra és csak azért, hogy József főherceg ifj. elhunyt leányának a budai várban történt eltemetése alkalmából a végső tisztességet megadja. A királynak körülből való szokati annál hosszabb elmaradásához ismét kezdik azokat a szokásos kombinációkat fűzni, hogy a felség baragszik magyarjaira az obstrukció miatt és azért nem jön körünkbe.

— **A politikai helyzet.** A képviselőház mai ülésén általános feltűnést keltett *Andrássy* Tivadar gróf megjelenése. *Andrássy* hosszabb ideig beszélgetett a folyosón *Tisza* István gróf miniszterelnökkel és elődjével, *Khuen-Héderváry* Károly gróffal. A hármas csoport beszélgetése, mely tovább tartott egy félóránál, a képviselők élénk érdeklődése mellett folyt le. A beszélgetés folyamán *Andrássy* Tivadar gróf szóba hozta, amit az *Aradi Közlöny* tegnapi számában egy befolyásos politikus-sal folytatott beszélgetés révén közölt is, hogy ugyanis ő és *Andrássy* Gyula gróf jövő héten Budapestre érkeznek, és attól fogva állandóan elfognak járni a képviselőház üléseire, hogy a sok szállongó mendemondát ezzel megcáfolják. A folyosón ma az obstrukció egyik vezetője azt fejtegette, hogy nekik *Tisza* megbuktatása a céljuk és ezt el is fogják érni, miután a miniszterelnököt Bécsben bizonyos incidensek miatt elejtették. A miniszterelnök intimusai ezt hírül vitték *Tiszának*, a ki mosolyogva így szólt:

— Csak beszéljenek; az nem árt nekem. És ha a delegációra céloznak: ez akkor ül össze, a mikor a második katonai javaslatot — bármilyen későn legyen az — letárgyalta a Ház.

— **A vashíd tervel.** Még a január negyedikén tartott közgyűlés alkalmából megírtuk, hogy *Steiner* Jakab és társai felebbezést adtak be azon határozat ellen, hogy Arad városa *Zielinski* Szilárd dr. mérnökkel 4000 koronáért, pályázat melőzésével készített el a vashíd tervét. A belügyminiszter véghatározata ebben az ügyben ma érkezett le a városhoz. A belügyminiszter *Steiner* Jakab és társainak felebbezését elutasította, még pedig azért, mert a tervek elkészítéséért 4000 korona nemhogy nem drága, de olcsónak mondható; másrészt pedig a tervek elkészítése sürgős lévén, nem is lehetett nyílt pályázatot hirdetni. Különbösen is — írja a belügyminiszter, — a határozat szabályszerűen hozatott, a 4000 koronát csak akkor kell megfizetni, ha a tervek miniszterileg jóváhagyatnak és emellett a vám és révjog átengedése által a híd fölépítése esetén a tervek ára is megtérül, tehát a felebbezést el kellett utasítani.

— **Aljegyzők Aradmegyében.** A belügyminiszter értesítette Aradmegyét, hogy a községi aljegyzők rendszeresítésére vonatkozó határozatot helybenhagyja. Az aljegyzőválasztásokat a községekben még e hó folyamán megtartják, ugyancsak ir. okokat is választanak, akik ezentúl nem jegyzői alkalmazottak lesznek, mint eddig, hanem a községi előljáróság által megválasztott és véglegesített községi tisztviselők.

— **Az államtitkár mandátuma.** Fővárosi tudósítónk táviratozza: A nagyszőlősi kerület küldöttsége ma tisztelgett *Sándor* János államtitkárnál és átnyújtotta neki a nagyszőlősi kerület megbíró levelét. A küldöttség szonoká-

nak beszéde után *Sándor* János lelkes beszédben válaszolt, amelyben kijelentette, hogy a szabadelvűség zászlaja mellett végig ki fog tartani.

— **Három választás.** Nagy-Károlyból táviratozzák: *Ilosvay* Aladár választási elnök a választást 8 órakor megnyitván, egy részről jelöltetett gróf *Károlyi* György párton kívüli programmal, másrésztől dr. *Varságh* Zoltán párton kívüli függetlenségi programmal. Fél 9 órakor sorshuzás után a *Varságh*-pártiak kezdték meg a szavazást. Fél tizenkét órakor gróf *Károlyi* 225, *Varságh* 199 szavazatot kapott. A választás eredménye a következő volt. Kapott:

Károlyi	1087
Varságh	1003

szavazatot és így szótöbbséggel *Károlyi* Györgyöt választották meg.

Rimasszécsen holnap lesz a választás a két függetlenségi párti jelölt: *Draskóczy* László és *Balajthy* Károly között. A választás színhelyére három század katonát és két csendőr-szakaszt vezényeltek.

A *tapolcai* kerületben, jelenti egy távirat, a parasztjelölt, *Pék* János folytatja körutját kerületében. Békefi és Polgár szocialistikus beszédek mondának a földmives néphez. Erősebb küzdelem lesz, mint eleinte hitték volna. A választás f. hó 20-ára van kitűzve.

— **Ostromállapot Talpason.** Ma délután egynegyed három órakor érkezett meg *Talpásra* az aradi 33-as ezred egy kombinált százada, amely valószínűleg egy hónapig fog a községben maradni. A községházát megnyitották a hatóság előtt és a nép is teljesen nyugodtan viselkedik. A vizsgálatot egyedül *Csukay* főszolgabíró vezeti, naponta egész csapat embert hallgatva ki a részletek felől. A hangulat különben mind nyugodtabb a községben s a lakosságot a katonaság kiszállása meglehetősen lehűtötte. A község természetesen ostromállapotban van.

— **A pályaudvar kibővítése.** Az aradi vasuti állomás kibővítésével az arad csanádi egyesült vasutak társasága is kibővíti aradi műhelytelepét. Az e részben megtartott közigazgatási bejárás eredményéről felvett jegyzőkönyv tartalmát a kereskedelemügyi miniszter tudomásul vette és a létrejött megállapodásokat helyben hagyta.

— **Sajtópör az aradi román lap ellen.** *Nagyváradról* táviratozzák: A *nagyvárad*i kir. ügyészség, mint sajtóügyi vádhatóság, sajtópört indított az aradi román lap, a *Tribuna* ellen, azon cikke miatt, a melyekben ez a románok aktivitásáról írt és izgatta a románokat. Az aradi román lap fölszólította a románokat, hogy a többi nemzetiségekkel együtt szövetségbe lépjenek a magyarok tulhatalma ellen, s a választások alkalmával jelölteket allítsanak. A cikkben az ügyészség nemzetiségi igazatást látott és ezért emelt panaszt.

— **A Ház új jegyzője.** Fővárosi tudósítónk táviratozza: A képviselőház jegyzői állásáról más irányú ügyeivel való elfoglaltsága miatt lemondott *Teleky* Sándor gróf helyébe holnap fogják megválasztani *Daróczy* Aladár baranyamegyei képviselőt.

— **A román templom renoválása.** Megemlékeztünk az aradi görög keleti román egyházközség azon határozatáról, hogy a Thököly-téren levő székesegyházat 40.000 korona költséggel renováltatni fogja. A renoválás ki fog ter-

jedni a belső bi. anci modoru műfestés és üveg-festésre is. A helyreállítási munkákkal *Niga* János aradi származásu budapesti műépléssz van megbízva, aki már megkezdte a tervek elkészítését. A szükséges pénzt gyűjtés útján szerzi meg az egyház.

— **Városi tanácsos és lapszerkesztő véres párbaja.** Kassáról táviratozzák, hogy ott ma délelőtt súlyos kimenetelű kardpárbaj folyt le *Varga* Kálmán városi tanácsos és *Murányi* József, a Felsőmagyarországi Híradó szerkesztője között. A rendkívül heves összecsapásban *Varga* fején, vállán és jobbkarján megsérült és ájultan esett össze. A párbajra az adott okot, hogy *Varga* szóbelileg megsértette *Murányit*. A felek nem békültek ki.

— **Két óra alatt Hamburgból Berlinbe.** Berlinből jelentik, hogy a *Kassel hannoveri* vonalon ma egy gyorsvonat lokomotívot próbáltak ki, amely óránként százharminc kilométernyi utat tesz meg. Ez a lokomotív két óra alatt ér el Hamburgból Berlinbe, ami valósággal csodálatos rekord.

— **Justh Gyula gyásza.** *Justh* Gyulának, Makó város országgyűlési képviselőjének gyásza van, ma elhunyt Pozsonyban lakó negyénje, özvegy *Bossányi* Kamillóné szül. *Justh* Amália. Az elhunyt tisztos matróna 78 évet élt s *Justh* Gyula édesapjának, *Justh* Istvánnak volt a nővére. Férje, ki a szabadságharcot mint honvédezredes harcolta végig, már évek előtt elhunyt. A haláláról *Justh* Gyulát táviratilag értesítették, ki Csanádmegye közigazgatási bizottságának ülése után kocsin hajtattott be Szegedre s onnan a gyorsvonattal Pozsonyba utazott.

— **Számgyakornoki kinevezés.** A m. kir. pénzügyminiszter *Gaál* János aradmegyei közigazgatási díjnyel ideiglenes minőségű sedélydíjas m. kir. pénzügyi számgyakornokká nevezte ki az aradi m. kir. pénzügyigazgatóság mellé rendelt számvevőséghez.

— **Eljegyzés.** *Vizy* Adólfín kisasszonyt, *Vizy* István volt aradi, jelenleg temesvári m. kir. fővám- és bányász és kedves leányát eljegyezte *Szandhás* Ferenc temesmegyei tb. főjegyző, házközösségi előadó.

— **Az árvaházi igazgató ügye.** *Balázs* Ferenc árvaházi igazgató ügyében, amint értesülünk, *Reicher* Károly dr., Aradvárosi titkári főügyész megettette a fegyelmi választmánynak a vádlóindítványt. Miután nem akarunk a fegyelmi választmány határozatának elébe vágni, csupán ennyit regisztrálunk ez ügyről.

— **Katonazone a jégpályán.** Az aradi korszolozó-egylet városi jégpályáján, január hó 14-én, csütörtök délután 5 órától esti 8 óráig a cs. és kir. 33-ik gyalogezred zenekara fog játszani.

— **A színházi villamvilágítás.** A *Trieszti* általános biztosító társaság aradi főigazgatója ma árt a városhoz, hogy mivel a színházi villamvilágítás berendezése tűzveszélyes, egyes apró óvintézkedésekre volna szükség, különösen a színpad szélén álló lámpák körül. *Varjassy* Lajos h. polgármester azonnal intézkedett e tárgyban és elrendelte a szükséges óvintézkedéseket, úgy, hogy most már a világítás tökéletesen megfelel a közbiztonságnak.

— **Az Országos Vásár elszámolása.** Ilyen című tegnapi cikkünkbe tévedés csuszott be. A Monte-Mikalaka játéknyereményeként említett 514 korona 65 fillér nem a Monte-Mikalaka nyereménye, hanem *Lócs* Rozsóné urhölgy bevétel.

— **Lueger lemondása.** Bécsben, a mint egy távirat jelenti, ma délelőtt az a hír terjedt el, hogy *Lueger* lemond a város polgármesteri állásáról. E hír maga *Lueger* cáfolta meg, azal a kijelentéssel, hogy már csak azért sem mond le, mert még használni akar szülővárosának.

— **Athelyezett hadnagy.** A hadsereg rendelteti lapja közli, hogy *Herbay* Emil hadnagy a

csász. és kir. 14 ik gyalogezredtől áthelyeztetett a csász. és kir. 33-ik gyalogezredhez Aradra.

— Az érsekújvári amerikai párbaj. Nyitráról táviratozzák: *Misik* Kálmán, az érsekújvári amerikai párbaj halottjának ellenfele a következő tartalmu levelet küldte Misiknek halála előtt:

— Mi könnyebb, élni vagy meghalni? Elérkezett idő, ha megöltöd szívem, én megölöm boldogságodat. Szeretnél élni? Nem engedem: tudom, hogy nem felejtetted el a dátumot, de mégis jónak látom, hogy figyelmeztesselek. Két éve te is reméled, bár azt mondtad: nem. És most te halva, velem mi lesz? Nem tudom, most sem szereted? En még mindig. *Siess, hisz csak egy lóvés.* Némó.

E levél már a budapesti rendőrségnél van és ennek alapján kutatja Misik ellenfelét.

— A város és a belügyminiszter. Arad városa már régebben fölirt a belü yminiszterhez, hogy adjon engedélyt a város egyes alap aiból származó kamatjövödelmek bizonyos csekély százalékának kezelési díj címén való levonására és a város házipénztárába való beutalására. A belügyminiszter, nehogy a törvényben előírt negyven napos határidő leteljék, amely idő alatt, ha a város feleletet nem kap, a kérés jóváhagyottnak tekintendő: ma leírt, hogy a kérelmet tárgyalás alá vette s végleges elhatározását legközelebb közölni fogja. *Ottó*s Dániel dr. özvegyének és *Pollák* Ignácnak kegydíja zása iránt ugyancsak előterjesztést tett a város törvényhatósága, a belügyminiszter azonban e kérdésekben is hasonló választ adott.

— Jutalomdíj a vámkezelésért. A mai közgyűlés jól megérdemelt jutalomban részesítette *Nagy* Kálmánt, a városi fogyasztási adóhivatal tisztviselőjét. *Nagy* Kálmán május óta helyettesi minőségben végzi a vámfelügyelői teendőket, s páratlan buzgalommal örködött a város érdekein, úgy hogy a városnak a vámnál tízezer koronával több bevétele volt, mint az előbbi években. A közgyűlés a tanács javaslatára ennek elismerésül 600 korona jutalomdíjat szavazott meg *Nagy* Kálmánnak.

— Halálozás. Özvegy *lőci Lőci* Sándorné, szül. orosházi *Kuhn* Mária január 9 en nyolc vannyolc éves korában meghalt az aradmegyei Ó-Paulis községben.

Kállay Nándort, az aradi csanádi egyesült vasutak ellenőrért családi gyász érte. *Edesatyja*, *Kállay* János, ma déiben 12 órakor Pankótán meghalt, 75 éves korában. Az elhunyt temetése holnap délután fél háromkor fog végbemenni.

— Vakmerő lopás Aradon. Vakmerő lopás történt ma déiben Arad legforgalmasabb helyén. Az *Aussterweil* Zsigmond fete divatárúüzletbe, mely az Andrássy-tér 15. számú házban van, ma déli tizenkét és egy óra között a hátsó ajtón valaki besurrant, és a nyitvaálló fiókban levő közipénztárból 80 koronát elemelt. A lopást csak fél kettőkor vették észre, és azonnal jelentést tettek róla a rendőrségnek, amely erőiesen nyomozza a tolvajt.

— Az elhagyott gyermekek védelme. A polgármester előterjesztésére, a belügyminiszter egyik rendelete folytán, a mai közgyűlés telep bizottságot alakított, amely az elhagyott gyermekek gondozásánál a hatóságnak kezére jár. A bizottság tagjai:

Bogdán Virgílné, *Boros* Beniné, *Hauser* Károlyné, *Hermann* Gyuláné, *Hudetz* Ferencné, *Laczay* Endréné, *Madarász* Antalné, *Neuman* Dánielné, *Posgay* Istvánné, *Simon* Karolin, *Tenner* Jozsefné, *Urbán* Ivánné, — Csák Církék, Csécsi Imre, *Frint* Lajos, *Kovács* Vince, *Lejtényi* Sándor, *Millig* József, *Neuman* Adolf, *Posgay* István dr., *Rosenberg* Sándor ar., *Salacz* Gyula, *Szathmáry* Géza, és *Varjassy* Árpád.

Hivatalból tagjai a bizottságnak a polgármester, az árvaszéki ülnökök, a főkapitány, a főorvos, és a kerületi orvosok.

— A csikágói katasztrófa magyar áldozatai. Egy Csikágóban élő magyar ember, *Fischer* So-

ma, a ki az Iroquoys színház katasztrófája alkalmával részt vett a mentésben, írja, hogy a tűzkatasztrófa áldozata is van. *Fischer* Soma, a ki a csikágói Hallwood Cash Register Company alkalmazottja, a melynek hivatalos helyisége közvetlenül a leégett színház mellett van, rögtön a tűz kitörése után a legelső között volt, a ki segítséget nyújtott a sebesülteknek. A tűzkatasztrófa áldozatai között van *Ludvig* Herman volt budapesti lakos, a ki feleségével és két felnőtt leányával veszett a tűzbe. *Ludvig* szintén a Hallwood Cash Register Company alkalmazottja volt. *Martin* Róbert magyarországi ember egyetlen fia, a ki szintén bennégett a színházban, az ötödik magyar áldozat.

— A gyulai tüdővész szanatórium. A Gyulán létesítendő alföldi tüdővész szanatórium építés re, amint lapunknak írják, valószínűleg még ebben az esztendőben sor kerül, mert az alap már oly tekintélyes összegre gyarapodott, hogy a még hiányzó részt az egyesület könnyen elő tudja teremteni. A tervet is készíti már *Czigler* Győző műegyetemi tanár s azok szerint a szanatórium berendezést, parkozást és a hozzá vezető utak építését nem számítva, 100.000 koronába fog kerülni.

— Mert a sintérrel gyanúsították... Az öngyilkosságok statisztikájának számai félelmes módon nőnek az új esztendőben Aradon. *Mig* tavaly egész évben tizenhatsz öngyilkossági kísérlet történt, ebben az évben már a harmadik öngyilkossági eset az, amelyről számot adunk. Az ok: a nagy *Galeotto*, *Gács* Julianna huszonnégy éves cselédéről, aki *Dombi* Lajos hontesmesternél szolgált, azt híresztelték, hogy közös háztartásban él a sintérrel. Ma reggel gazdájának neje valami miatt megdorgálta. A leány visszafellett, és a szóváltás hevében azt találta mondani: tudja, hogy a leány sintérrel él együtt *Gács* Julianna olyan zokon vette ezt a mondást, hogy öngyilkosságra szánta el magát. Marólugot használt erre a célra, és saját bevallása szerint egy nyolcad kilogramm szódát oldott fel vízben, és azt megitta. Háziaszszonya szörnyű kínok között találta meg a konyhában. — Az esetről azonnal értesített rendőrség részéről *Szecepkovszky* Teofil rendőrtiszt jelent meg a szerencsétlenség színhelyén, ahol már akkor *Steinhans* Emil dr. kórházi orvos első segélyben részesítette a leányt. *Gács* Juliannát igen súlyos belső sérüléseivel beszállították a kórházba, azonban a gyors orvosi segély ellenére is alighanem az életével fog fizetni a jó híréért. Esetben maradásához nincs remény.

— Új városháza Békésen. *Békés* község előjárósága egy 62104 kor. 90 fillér előirányzattal emelendő városháza felépítési munkálataira 1904. január hó 30-án d. e. 11 órakor írásbeli versenytárgyalást tart.

— A Porter-féle fényképkedvezmény rendkívüli kedveltségnek örvend. Naponta nagy számú fénykép foly be nagyítás céljából, mivel a közönség meggyőződött arról, hogy újabban e cég különös figyelmet szentel a képek kidolgozásának. E valóban művészi módon retusírozott életnagyságu fényképek minden ház díszét képezik. A közönség igen előnyösen juthat e páratlan kedvezményhez; hiszen csak 10 korona árat kell bevésszárolni *Porter* Aruházban és a papírkertért csupán 3 korona jár. Mivel mostanában a képek kidolgozására fokozott figyelmet szentelhetők, ajánlatos, hogy fényképét nagyítás céljából szolgáltatassa át *Porter* Vilmos Nagy Aruházának. Megemlítendő még, hogy a farsangi szezonra igen dus választékot nyújt az összes cikkek közül az aruház. Cipőáruk még soha ily nagy mennyiségben nem voltak képviselve és a nagy raktárhoz képest az árak is lényegesen szállítottak le. Telefon 324. Választékok késő estig házba küldetnek.

— Szoba illatok a legfinomabb minőségekben. 1 üveg 70 fillér *Vojtek* és *Weisz* cégnél Aradon.

— Mátka, köhögés, rekedtség, nyálkásodás és torokbeli ingerlő hatáson a *Senega* meipasztila. Kapható Kossuth gyógyszerárán, *Boros* Benitér 15. (Dengli ház.) Földes Kelemen Deák Ferenc utca. Ara egy korona.

TÖRVÉNYKEZÉS.

§ A megsértett vezérkari főnök. Érdekes sajtópórt tárgyalt ma a budapesti büntető törvényszék mint esküdttörvényszék *Zsitvay* Leó kúriai bíró elnöklése alatt. A vádlott *Loránt* Dezső, a „Független Magyarország” felelős szerkesztője volt, aki lapjában „Beck—Latour” cím alatt vezércikket írt, amelynek a következő részleteit inkriminálta a királyi ügyészség:

„Nyilvánvaló, hogy ez az ember százszorosan inkább rászolgált a lámpavasra, mint a szerencsétlen *Latour*, aki csak eszköz volt a nálaál hatalmasabb főhercegi kamarillatagok kezében. A hóhér-mesterség nem valami szép mesterség. De a nemzet elienségeit lámpavasra huzni — az mégis gyönyörűség lehet.

Beck-Latour! Hogy a magyar király még egyszer sem rugta el a hadur mellől a gonosz tanácsadót. Nyilvános tehát, hogy ez a katona, aki vakmerő gőjében elég merész egy egész nemzet akaratával szembeszállni, esküszegésre, törvénytelenesre, alkotmányellenes cselekedetre próbálja mindenáron rábírní a királyt. — Nyilvánvaló tehát az is, hogy ez az ember százszorosan inkább rászolgált a lámpavasra, mint a szerencsétlen *Latour*, aki csak eszköz volt a nálaál hatalmasabb főhercegi kamarillatagok kezében.”

A királyi ügyészség szerint *Loránt* a cikk inkriminált részeiben báró *Beck* Frigyes cs. és kir. tábornok, vezérkari főnökéről olyan tényeket állított, amelyek valóságuk esetén a megsértett tábornok ellen a büntető eljárásra adnának alkalmat és őt a közmegevetésnek tennék ki, azonkívül *Loránt* a vezérkari főnökkel szemben meggyalázó kifejezéseket használt. A fő tárgyaláson, a mely az esti órákig tartott, az esküdttörvényszék *félmentette* *Loránt* Dezsőt.

§ A radnai templom tolvajai. A híres mária radnai templom néhány tolvaját ítélte el az aradi törvényszék. A tettesek betörték a templomba és a kriptából, valamint a klastrom kápolnájából is kegyes célokra szánt pénzt loptak száz koronán aluli értékben. A bíróság a tetteseket, névszerint *Eckert* Mátyást hat hónapi börtönnre, *Hold* Józsefet és *Schütz* Mihályt egy hónapi fogházra, *Szabó* Pétert egy napi elzárásra ítélte.

Csanádmegye közigazgatása.

(Választások. — Az alispán jelentése. — Elismérés a pénzügyigazgatónak.)

— Az Aradi közönség tudósítójától. —

Makó, január 13.

Csanádvármegye közigazgatási bizottsága ma délelőtt tartotta január havi rendes ülését *Mesko* Sándor dr. főispán elnöklésével. Az ülést választások vezették be, a bizottság megalakította saját kebeléből az albizottságokat a következő sorrendben és eredménnyel:

A gyámi felelősségi küldöttségbe a főispán kinevezte *Návay* Tamást és *Hász* Antalt, a bizottság bevalasztotta *Lonovits* Gyulát és id. *Nágel* Vilmost rendes, *Tókey* Jenőt póttagnak.

A pótdó felszólamlási bizottságba bevalasztattak: *Justh* Gyula, Csécsi Miklós dr., *Desewffy* Béla és *Návay* Tamás.

Börtönvizsgálók: *Makon* Návay Tamás, *Nagy* lakon *Hász* Antal, *Battonyán* *Lonovits* Gyula.

Az erdészeti albizottság tagjai lettek: *Tókey* Jenő és *Návay* Tamás.

Az erdészeti másodfokú bíróságba bevalasztattak: *Hász* Antal, id. *Nágel* Vilmos, *Vertán* Etele és *Návay* Géza rendes, Csécsi Miklós és *Desewffy* Béla póttagokul.

A munkásügyi albizottságba *Justh* Gyula, *Návay* Tamás, *Hász* Antal és id. *Nágel* Vilmos rendes, *Návay* Géza, *Vertán* Etele, *Lonovits* Gyula és Csécsi Miklós dr. póttagokul választattak be.

A *jegyzői választmány* tagjai lettek: Justh Gyula, Návay Tamás, André László, Groó Vilmos, pótagok: Mikes Gyula és id. Nágel Vilmos.

A választások befejezte után Návay Lajos dr. alispán terjesztette elő előbb a múlt havi, majd feléves jelentését. A havi jelentés részletesen ismerteti a közigazgatás menetét s azokat a rendeleteket, melyek az alispán a jó és gyors közigazgatás érdekében legutóbb kiadott.

Szép és jól megérdemelt elismerésben részesítette ezután a bizottság André László makói kir. pénzügyigazgatót. A pénzügyigazgató jelentésének tudomásul vétele után ugyanis felállott Hász Antal bizottsági tag s előadja, hogy őt a felszólalásra nem csak az készítette, mert látja a makói pénzügyigazgatásnak, különösen pedig a pénzügyigazgatónak lelkiismeretes munkásságát, hanem az, hogy a pénzügyigazgató humánus, tiszteletreméltó gondolkodású ember, ki az állam és a közönség érdekeit észsze tudja egyeztetni s ez irányban hasznos munkát fejt ki. Indítványozza, hogy a bizottság ezt jegyzőkönyvébe foglalja és hozza tudomására a pénzügyminiszternek is.

Justh Gyula teljes mértékben osztja az előtte szóló nézetelt s hozzájárul az indítványhoz, mert örömmel tapasztalta mindenkor, hogy a pénzügyigazgató embernek is, tisztviselőnek is kiváló s a mostani nehéz viszonyok között is mintaszerűen teljesítette hivatását.

A bizottság Justh felszólalása után egyhangulag elfogadja az indítványt s annak értelmében felterjesztés és intéz a pénzügyminiszterhez.

KÖZGAZDASÁG ÉS KÖZLEKEDÉS.

Fizetéseketelenségek. A bécsi Creditoren Verein a következő fizetéseketelenségekről tesz jelentést: Legányi Jenő, Kassa. — Paps Dávid J., Sarajevo. — Krén Kornél, Munkács. — Milanovic Helén, Mitrovica. — Jónás József, Chrudim. — Meixner Antal, Liebenthal. — Fanta Gusztáv Prága. — Böhm Károly, Troppau. — Krenn József, Marburg.

Budapesti áru- és értéktőzsde.

— Az Aradi Közlöny távirati tudósítása. —

Budapest, január 13.

Delitőzsde. Buzakínalat mérsékelt, vételkedv tartózkodó. Kedvező irányzat mellett 15,000 métermázsa került forgalomba, szilárdan tartott áron. Egyéb gabonanemek tartottak. Időjárás hideg.

Estitőzsde. Berlin $\frac{1}{4}$ olcsóbb, Páris 10 magasabb.

Zárhat 12 órakor:

Buza áprilisra	7.91—7.92
Buza októberre	7.70—7.71
Rozs áprilisra	6.65—6.65
Rozs októberre	6.65—6.65
Zab áprilisra	5.51—5.52
Zab októberre	5.51—5.52
Tengeri májusra	5.26—5.27
Tengeri októberre	5.26—5.27
Repce augusztusra	11.70—11.80

Zárhat 5 órakor:

Buza áprilisra	7.88—7.89
Buza októberre	7.68—7.69
Rozs áprilisra	6.64—6.65
Rozs októberre	6.64—6.65
Zab áprilisra	5.50—5.51
Zab októberre	5.50—5.51
Tengeri májusra	5.25—5.26
Tengeri októberre	5.25—5.26
Repce augusztusra	11.70—11.80

Zárhat 6 órakor:

Osztrák hitelrészvény	678.25
Magyar hitelrészvény	770.50
Leszámitolobank részvény	492.—
Rima-Murányi vasmű részvény	498.—
Osztrák-magyar államvasúti részvény	674.25
Közuti vasút	590.75
Városi villamos vasút részvény	329.—

NAPIREND.

Január 14. Csütörtök. Róm. kath. naptár: Hilár püspök. — Protestáns naptár: Hilár püspök. — Görög-keleti naptár (január 1.): Újév. — A nap két 7 óra 30 perckor, nyugszik 4 óra 15 perckor.

Kölcsey-könyvtár. Nyitva van hétfőn, szerdán és szombaton délelőtt 11 $\frac{1}{2}$ —12 $\frac{1}{2}$ óráig; kedden, csütörtökön és pénteken délután 1 $\frac{1}{2}$ —2 $\frac{1}{2}$ óráig; vasárnap és ünnepnapokon zárva. Helyiség: Ereklyemuzeum helyisége melletti ülésterem.

Időjárás. A központi meteorológiai-intézetnek Aradra küldött táviratai szerint a mai napra a következő időjárás várható: Ényhe, északon, nyugaton elvélve csapadék.

IDEGENEK ARADON.

— Január 12. —

Fehér Kereszt szálloda. Panojth Sándor csendőrezredes Budapest. — Braun Jenő kere kedő Bécs. — Weisz Izidor utazó Bécs. — Erdmann Elias utazó Bécs. — Dr. Nogál Károly ügyvéd Körösbánya. — Klein Lipót utazó Bécs. — Klein Herman utazó Bécs. — Steinbach Félix utazó Bécs. — Örsényi Zoltán utazó Budapest. — Terskoje Papp Jenő utazó Budapest. — Singer Sándor utazó Budapest. — Baró Korb Károly birtokos Nagyhalom. — Krausz Ferenc utazó Budapest. — Heisler Ferenc utazó Budapest. — Mezei Péter utazó Budapest. — Breé Adalbert utazó Bécs. — Seefried János utazó Bécs. — Haltrich Artur utazó Bécs.

Központi szálloda. Braun Andor utazó Budapest. — Pock Béla utazó Wolfshausen. — Cure János lelkész és neje Kovaszinc. — Dr. Lengyel Sándor ügyvéd Szarvas. — Stern Gyula fakereske és neje Acscsa. — Groza Péter önkéntes Temesvár. — Konec Samu utazó Bécs. — Adler Rudolf kereskedő Bécs. — Dr. Spitzer Andor ügyvéd Budapest. — Naményi Károly bizt. hivatalnok Budapest. — Falk Gábor utazó Bécs. — Fry Jakab utazó Budapest. — Taller Bernát kereskedő Mezőegyháza.

Vas szálloda. Szilárd Ferenc utazó Budapest. — Rotfeld Mór utazó Budapest. — Böhm Lajos utazó Budapest. — Körbl József utazó Budapest. — Rosenberg M. utazó Budapest. — Borek János utazó Budapest. — Kroh Emil utazó Bécs. — Balta Dezső birtokos Battonya. — Fischer Károly utazó Bécs. — Nacht Viktor intéző Zimbró. — Goldberger Mór utazó Budapest. — Grünberger Mór utazó Budapest. — Reitzer Emil utazó Budapest. — Kohn Mór utazó Budapest. — Klein Izidor utazó Budapest. — Rosenthal Ignác és neje O Szent-Anna.

Nemzeti színház.

Bérlet 103. sz.

Páratlan.

Csütörtökön, 1904. évi január hó 14 én:

A svihákok.

Vig operette 3 felvonásban. Zenéjét szerette: Ziehrer C. M. Magyarosították: Feld Aurél és Mérei Adolf.

SEMELEK:

Gilka Adolár	Polgár S.	Vendéglős	Győre Alajos.
Rodenstein	Almáry Lola.	Anna, leánya	Szilassy J.
Muggenheim	Répásky G.	Roland	Bejczy Gy.
Mimi, tancosnő	Földi Frida.	Wondracsek	Ligeti V.
Blitz Fritz	Németh J.	Kampel	Juhász S.
Berta, neje	Rózsa Lili.	Krepelka	Szabó László.
Malter Prém	Simon Jenő.	Kerekpáros	Juhai József.

Kezdete este 7 és fél órakor.

NYILTÉR.*

Schlesinger Antal

fornér, görlec, parketta és fadiszitmények gyári raktára

Arad, Forray-utca 2c.

Alólirott mély tisztelettel tudatom, hogy

Lövy Dávid és Fiai Uj-Pesten

faipar gyártmányainak

egyedüli elárusítását és az eddigi

aradi fióküzletet

(Forray-utca 2c.)

átvettem. Igyekeztem oda fog irányulni, hogy dus raktárommal és olcsó árakkal tisztelt vevőim bizalmát minden tekintetben kiérdemeljem.

Teljes tisztelettel:

Schlesinger Antal,

Arad, Forray-utca 2c.

Alólirott igazgatóság ez uton köztudomásra hozza, hogy az aradi vezérképviselőség eddigi titkárát, Sternfeld Frigyes urat központi irodába szolgálattételre áthelyezte és az aradi vezérügynökség vezetésével mai naptól kezdve Weisz Farkas urat, aradi lakost bizta meg.

Budapest, 1904. január hó 14 én.

A „Gizella Egylet“

Ő cs. és kir. Fensége Gizella főhercegnő védnöksége alatt, magyarországi igazgatósága.

Alólirott igazgatóság ez uton köztudomásra hozza, hogy aradi vezérképviselőség eddigi titkárát Sternfeld Frigyes urat központi irodába szolgálattételre áthelyezte és az aradi vezérügynökség vezetésével mai naptól kezdve Weisz Farkas urat, aradi lakost bizta meg.

Budapest, 1904. január 14-én.

Első Biztosító Intézet Katonai Szolgálat Esetére

Ő cs. és kir. Fensége József főherceg védnöksége alatt, igazgatósága.

Fenti körlevelekre hivatkozva, tisztelettel értesitem a nagyérdemű közönséget, hogy mindkét biztosító intézet képviselőket átvetttem és minden tekintetben kifogástalanul vezetni fogom. Kérem a nagyérdemű közönséget szíves jóindulatával és pártfogásával kitüntetni.

teljes tisztelettel

Weisz Farkas.

Iroda: Arad, Andrássy-tér 3. sz. II. emelet.

Ugyanott ügynőkök fényes díjazás mellett felvételnék.

A fűtési idény beálltával ajánlunk

elsőrendű darabos, magas hőfoku, salon

fűtő-kőszén,

100 kiló 3 korona 40 fillér;

elsőrendű darabos

111

légszesz pirszenet (coks,)

100 kiló 4 korona — fillér.

Bérmentve házhoz szállítva.

Megrendelések pontos eszközése és hazaszállítása végett

félnapi időt kérünk.

Ugy fűtőkőszénél, mint pirszenél

500 klg. vételnél 25 fillér engedményt nyújtunk.

Vasaláshoz

ajánlunk, száraz bükkfából égetett

faszén,

100 kiló 4 korona 40 fillér;

Csomagolás fűtőszén 50 kgrmos zsákokban. Csomagolás Coaks 40 kgrmos zsákokban. Csomagolás faszén 25 kgrmos zsákokban.

KNEFFEL KÁROLY és FIA

vaskereskedése Aradon.

Telefon szám 139.

S z e s z ü z l e t.

— Január 13. —

Mai jegyzetünk: Kész árú nagyban nyers szesz 115 korona, kicsinyben 117 korona; finomított szesz nagyban 118 korona, kicsinyben 120 korona hordó nélkül, per 100 liter %, beleértve 70 korona fogyasztási adót. Szárazított moslék 12:80—13— korona mmásanként.

APRÓ HIRDETESEK.

Két jó karban

levő törköly és seprő pálinka főzésre alkalmas üst 482 és 425 ltr. ürtartalommal jutányos árban eladó. Bing Edénél József főherceg-ut 5.

Borjuhust

naponként friss vágás, szállít 10 fontos kosárban 2 ftr 40 kr-ért bérmentve W. Jagolnizer, Podwołozyska No. 1. 180

Intelligens fiatal özvegy,

kinek 2000 korona értékű hozománya van, komoly uriember ösmeretségét óhajtja, ki jövőjét biztosítsa. Levelek „Komoly szándék” alatt a kiadóhivatalba kéretnek. 171

2 garnitur Ruston

Proktor-féle cséplőgép, jutányos áron eladó. Bővebbet Klein Miksa urnál Uj Arad. 178

Lakás kiadó.

Kossuth utca 2. sz. alatt egy utcza lakás mellékhelyiséggel, ugyanott egy alkalmas udvari műhely azonnal kiadó. Bővebbet Török Márton urnál Arad, Andrassy-tér 4. szám. 144

Lakást

és esetleg fizetést adunk gyermektelen házaspárnak takarításért. Czim a kiadóhivatalban. 148

Waltzer János toll.

Nikkelozott aczéltól.

Kapható: Ingusz L. és Fiaival. Telefon 507.

Irodai gyakornok

jó házból, szép írással; gyorsan és biztosan számol, a magyar és német nyelvet szó- és írásban bírja, állandó alkalmazást nyerhet gyári raktárban. Ajánlatok „S” cím alatt a kiadóhivatalba kéretnek. 192

Régóta fennálló

nagy borkereskedés részére egy szakavatott, józan, szorgalmas pincomester kerestetik. Ajánlatok fizetési igények megjelölésével a lap kiadóhivatalához „B 5” jelleg alatt intézendők. 196

Egy teljesen jó karban levő ké-lőerejű

Gáz-motór,

amely most is üzemben van, méltányos áron eladó. Bővebbet a kiadóhivatalban

Alapítvány 1893. Telefon 428.

Fleischer Testvérek

vas és rézbutor gyára
Arad, Deák Ferencz-utca,
Földes-palotával szemben.

Gyártanak legjobb kivitelben
csinos gyermek-ágyakat,
mindenfélé

rézbutor,

összecuskható vaságyakat. Sadrony-ágybetétek minden méretben készíttetnek.

Pontos kiszolgálás a legjutányosabb áron. 2005

Képes árjegyzék ingyen és bérmentve.

Nagy pénzmegtakarítás. — Egészen új raktár.

Telefon 585.

Ajánlok jó lánggal, könnyű és hámuvá égő

100 kg. I. körösvölgyi (fekete) fűtő szennet 2 kor. 60 fill.

100 kg. II. körösvölgyi (barna) fűtő szennet 2 kor. 40 fill.

100 kg. I. körösvölgyi apró porszenet gyári üzetre, esetleg kovácsoknak keverésre 2 kor. 20 fill.

1000 kg-nál 20 fillérrel olcsóbb. — Vaggon vételnél külön árak.

100 kg. bükkfaszén zeákokban szállítva 4 korona 20 fillér.

100 kg. bükkfaszén csomagokban kereskedőknek 5 kor. 80 fill.

100 kg. bükkfa fűrészt, esetleg aprítva és házhoz szállítva 1 kor. 80 fill.

Házhoz szállítva fűtőszén 50 kg. zsákokban, a többiféle 25 kgos zsákokban. Szállításra fél napi időt kérek.

Körösvölgyi Szénraktár

Halász-utca 28.

Telefon 535.

Ugyanott kerestetnek ügynők, kik magánosokat és kereskedőket keresnek fel, mellékjövedelemre. 31

Uzlet áthelyezés.

Seiler Bertalan

paszományos és gombkötő üzletét

Arad, Weitzer János-utca 13. sz.

alá, a főpostával szemben, a zenedébe helyezte át, mely alkalommal a nagyérdemű közönség szíves figyelmébe ajánlja dus raktárát, mindenfélé 175

paszomány és gombkötő árukban.

Elvállal minden e szakba vágó munkát a legjutányosabb áron.

KINTZLER ZOLTAN

Cronometter műorás és ékszerész

Arad, Andrassy-tér 20. (Régi Arena.)

Kizárólag finom

óra és ékszer

kapható. 1881

Pontos és szolid kiszolgálás!

Telefon 242. sz.

Kerékpár és varrógép
raktár!

Kalmár * * * * József

villanyműszerész

ARAD, Salacz Gyula-utca 2. sz.

(Központi szállodával szemben.)

Varrógépek és kerékpárok

kedvező részletfizetések mellett kaphatók.

Készít telephon és villanycsengő berendezéseket. 2071

Nagy szakszerű javító-műhely!

Varrónő,

aki a legkomplikáltabb toltatokat

elismert jó ízléssel

és gyorsasággal készít

ajánlkozik házakhoz.

Szíves megkeresések Kápolna-utca 2. sz. ajtó 4. 2419

T. cz.

Van szérencsénk a n. érd. közönség becses tudomására hozni, hogy

BASZTIÁN és MARINGER

társas cégünk alatt, i. é. november hó 18 án, Weitzer János (volt Templom utca) és Kazinczy-utca sarkán egy a mostani kor igényeinek megfelelően berendezett

úri-szabó üzletet

nyitottunk, ahol a legújabb divatu szövevények a legújabb fagon szerint mincennemű rendelesek pontosan és jutányos ár mellett eszközöltetnek. 2448

Mindennemű egyenruhák előírás szerint pontosan elkészíttetnek. Magunkat a n. érd. közönség nagybecsű pártfogásukba ajánlva, kiváló tisztelettel

Basztian J. és Maringer J.
polgári- és egyenruha-szabók.

Igaz Sándor

műorás és ékszerésznél

Arad, Szabadság-tér és Simonyi-utca sarkán,

[Régi színház-épület]

feltűnő olcsó árak mellett

szerezhetők be a szebbnél-szebb

ujévi és alkalmi

ajándék-tárgyak.

Dus választék mindennemű, kizárólag csak legjobb szerkezetű zseb-, inga- és fali órákban és izléses ékszerekben. 2261

Nagy óra és ékszer-javító műhely.

+ Elzsírosodást +

ártalmatlanul eltávolít annékkül, hogy az életmódot változtatni kellene Thiele zsírmontecitő theája. Csomag 175 fillér, 4 csomagnál bérmentes (utánvétele) küldés. Ludwig Thiele Droguist, Mannheim. 3491

Minden rendű és rangu

tisztességes, szorgalmas ember szakismeret nélkül állandó vagy mellékl foglalkozásképen

több száz korona kényelmes havi jövedelemre

tehet szert. 2589

Szíves ajánlatok foglalkozás és viszonyok megjelölésével a „Mercur” váltólüzleti részvénytársasághoz Budapest, V., Fűrdő-utca 3. — Részvénytőke 1,000.000 korona.

Éz a legfontosabb

nem kell elköltözés esetén, vagy más esetben feleslegessé váló butorokat potom áron eladni, megveszem én azokat, ugyezintén

uraságoktól levetett ruhákat

a legeslegmagasabb árban.

Kivánatra házhoz is megyek.

Roth E.

butorvétel és eladás.

Árpád-tér 4. sz. (a zsidótemplommal szemben. 1471

Egy jóforgalmu

vendéglő

kert- és tekepályával

olcsó házbérrel, berendezéssel együtt, visszavonulás miatt

kiadó.

177

Kossuth-utca 5. sz. alatt.

584—1904.

Hirdetmény.

Az 1903. évi december hónapban engedélyezett italmérések várható forgalmáról az aradi m. kir. pénzügyőri biztosság által beterveztett összeírású jegyzék 6 darab ívét az állami jövedékről szóló 1899. évi XXV. t. cz. 17. §-a és az erre vonatkozó utasít s 17. § a értelmében 1904. évi január 14-től számítandó 8 napra a fogyasztási adófelügyelőség hivatalos helyiségében közszemlére azzal tesszük ki, hogy azokat az érdekeltek, névszerint Ringsburg Mór és fia, Klein Benjamin, Stern Jakab, Weinberger Mór, kisk. Horovitz Erzsébet és Wanacsek Mátyás, a kik italmérési engedélyt kaptak nem csak megtekinthetik, hanem az azokban kitüntetett forgalmi adatokra nézve az érdekelteken kívül a kereskedelmi testület és ipartestület és nyújthat be a városi fogyasztási adófelügyelőségnél észrevételeket.

Arad, 1904. évi január hó 9-én.

A városi tanács.

FOGAK

szájpadlás nélkül és anélkül, hogy a gyökerek eltávolításának 3 koronától. Az általam készített és Párisban első díjat nyert fogsorokat mindenki azonnal megszokja, beszédzavarokat nem okoz és kitűnően rag vele. Régi fogsorok átalakíttatnak.

Vidékiek 12 óra alatt kielégíttetnek.

Nagyobb rendeléseknél a vasutköltség fele megtéríttetik.

Fogorvosi intézet:
BUDAPEST,
VII, Erzsébet-körút 50. sz I. em.

Royal-szállóval szemben.

Fogorvos:

LÖFLER EMIL. GROSSMANN S.

Foghúzás érzéstelenítve.

Tartós plombák.

Rendel: d. e. 10-12 óra
d. u. 3-7-ig.

Fogtechnikai vezető:

GROSSMANN S.

a párisi fogorvosi akadémia
kiállításán a kereszttel díszített
aranyéremmel kitüntetve.
Fogad reggel 8-tól este 8-ig.

Vasár- és ünnepnapokon is.

Mérsékelt árak. Részletfizetésre is.

3389

Szépítsd arczodat

— ha nem akarsz pénzt hiába kidobni — a világhírű

Hajós-féle

IBOLYA-CRÉMMEL

A bőr által rögtön felszívódik. Remek hatása, többször kitüntetett s a hölgyközönség által legjobbnak elismert készítmény. Eltűntet rövid idő alatt szeplőt, májfoltot, bibircsot, bőrvörösséget és mindennemű arcztisztatlanságot.

Egy tégely ára 1 korona.

Ibolya-crème szappan 70 fill.

Ibolya-hőlypor fehér, rózsaszín és krém színben 1 doboz 1 K. 20 f.

Ibolya-tej nappali használatra 1 kor.

Bevásárlásnál csakis HAJÓS-féle készítményeket tessék elfogadni.

Kapható a készítő feltalálójánál:

Hajós Árpád

gyógyszertára és gyógyszerészeti laboratóriuma 126

Arad, Andrassy-tér 22. sz., a megyeházzal szemben,

továbbá Ring Lajos, Rozsnyai Máttyás, Tábor Gyula (Gá) és Vojtek Kálmán gyógyszerész uraknál Krausz Elemér és Társai, Vojtek és Weiss droguista uraknál.

A téli időnyre raktáron van legfinomabb

Jamaica Rum

Üvege 60 fillér, 1 kor. 80 fillér és 4 korona.

Kiváló minőségű chinai tea.

Egy kis csomag 20 fillér, közép csomag 60 fillér, 1/2 kiló diszes bádog dobozban 3 korona.

Kitűnő francia illatszerek

Extrait Ideal,
Extrait Vigne fleurie,

Extrait Tréfle incarnat,
Extrait Crab Apple Blossom

Üvege 4 korona.

Extrait Tréfle du Japon,

Extrait Crab Apple,

Üvege 3 korona.

Extrait Violette imperieur.

Eau de Cologne Russe.

Üvege 2 kor 50 fill.

Üvege 6 korona.

Kapható egyedül

Rozsnyai Máttyás

gyógyszertárában

909

ARADI ELSŐ TAKARÉKPÉNZTÁR.**Meghívás**

az „Aradi Első Takarékpénztár“

résztvényeseinek

vasárnap, 1904. évi január hó 31-én délelőtt 10 órakor

az intézet üléstermében (Atzél Péter-utca 1. szám) tartandó

63-ik rendes évi közgyűlésére.

Tárgysorozat:

1. Elnöki intézkedés az alapszabályok 28. §-a értelmében.
2. Az igazgatóság és felügyelő-bizottság jelentésének, valamint az 1903. évi zárszámadások előterjesztése, a mérleg megállapítása, a nyereség felosztása iránti határozathozatal s az igazgatóság és felügyelő-bizottság részére a felmentvény megadása.
3. Netaláni indítványok. (Alapszabályok 23. §-a.)

Az alapszabályok 16. §-ának értelmében szavazati joggal bíró t. cz. résztvényesek, valamint ezek alapszabályszerű képviselői felkéretnek, hogy résztvényeiket, vagy az ezekről szóló köz- vagy hitelintézeti letéti igazolványaikat, a képviselők pedig ezenkívül meghatalmazásaikat 1904. évi január hó 30-ig az intézeti főpénztárnál nyerendő elismervény ellenében letéteményezni szíveskedjenek.

Aradon, 1904. évi január hó 12-én

Az igazgatóság.